

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Zmagoslavje državne misli v Zagrebu

V resnih dnevih lanskega leta je prišlo po trudapolnem prizadevanju kneza namestnika Pavla do sporazuma med Hrvati in Srbi, ki je bil odobren na najvišjem mestu 26. oktobra 1939. V zahvalo za veliko delo je bil naš knežji par od hrvatskega naroda in njegovih voditeljev povabljen v prestolno mesto Zagreb, da dokažejo Hrvat na svojih tleh hvaležnost in vdanost kraljevskemu domu. Knez namestnik Pavle in njegova soproga kneginja Olga sta se odzvala povabilu in sta se pripeljala s člani vlade in s spremstvom 14. januarja ob treh popoldne v praznično preoblečeni Zagreb, kjer sta ostala tri dni.

Pozdravi voditeljev na kolodvoru

Ko je izstopila knežja dvojica na zagrebškem kolodvoru, so jo pozdravili ob navzočnosti fanfaristov kraljeve garde in »Kmečke zaščite« ter ob igranju državne himne: podpredsednik vlade dr. Vl. Maček, hrvatski ban dr. Šubašič in poverjenik Zagreba Starčević. — Voditelj Hrvatov dr. V. Maček je naglasil v jedrnatih dobrodošlici vrline kneza namestnika: pravičnost, modrost in hrabrost. Tem vrlinam gre zahvala za rešitev kraljevine Jugoslavije v zadovoljitvi zahtev hrvatskega naroda.

Pozdravu dr. Mačka in kneževi zahvali so sledile pozdravne besede bana dr. Šubašiča s poudarkom, da ustvarja knez Pavle nezlomljivo moč Jugoslavije.

Zagrebski župan ali poverjenik Starčević je pomenljivo omenil, da je knez Pavle kot največji dostojanstvenik in najvažnejši činitelj prvi od leta 1918 upošteval potrebe, želje in pravice Hrvatov.

Sprejem in pozdravi v Zagrebu

Po teh pozdravih je krenil spreved pred postajo. Tam so pričakale visoka gosta v pestrih narodnih nošah ogromne množice ljudstva, ki so pozdravljale z gromovitim navdušenjem knežji par, ko se je peljal v posebni gala-kočiji skozi špalir na Radičev trg pred znamenito cerkev sv. Marka. Tu sta bila pozdravljena knez in kneginja od zagrebškega nadškofa dr. Stepinca, ki ju je popeljal v cerkev in odpel zahvalno pesem. Iz cerkve se je podala knežja dvojica v banski dvorec. Ko sta se pojavila na oknu, je začel mimohod 16.000 članov »Kmečke zaščite« ob zvokih godbe. Knez namestnik in ostali predstavniki so z zanimanjem opazovali mimohod, kateremu je sledila pesem »Seljački život«, katero je spesnil ter uglasbil dr. Maček.

S trga pod bansko palačo je pozdravil visoka gosta v imenu kmečkega naroda kmet in poslanec Tomo Baburič. Govornik je pri-

znal veliko knezovo zaslugo, da so Hrvati, Srbi in Slovenci pričakali današnje težke mednarodne razmere pomirjeni in da ozko sodelujejo pri ureditvi notranjih vprašanj in ohranitvi miru ter graditvi boljše bodočnosti v skupni nam kraljevini Jugoslaviji. — Z okna banskih dvorov je nato nagovoril množico in se zahvalil za sprejem Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki je izrekel med drugim zgodovinske besede: »Sloga na znotraj in mir na mejah je bila vedno moja skrb.« Ko se je navdušeno odobravanje knezovih besed poleglo, je sporočil voditelj Hrvatov dr. Maček množici, da je knez namestnik Pavle pravkar podpisal

uredbo o volilnem redu in ustanovitvi hrvatskega sabora. To sporočilo je sprejel narod z dolgotrajnim vzklikanjem knezu namestniku. Nato se je hrvatski narod med prepevanjem rodoljubnih pesmi razšel.

Ureditev Jugoslavije po narodovih željah

Kot zastopnik slov. naroda se je udeležil zagrebških slovesnosti minister dr. Krek, ki je podal po manifestacijah tole veselo napoved: »Mislim, da ni nobene ovire več in da je prišel čas, ko je treba urediti poleg Hrvatske enakopravno Slovenijo in srbski del države in sploh vse kraje po narodovih željah.«

Finska očiščena sovjetskih napadalcev

Razlika med finsko in sovjetsko armado po sodbi belgijskega generala

V prestolnico Belgije Bruselj se je vrnil s Finske belgijski general Baddu, ki se je mudil deset mesecev tamkaj. Pomagal je pri dograditvi Mannerheimove obrambne črte in organizaciji finske armade. Ta general-strokovnjak je izrekel glede finske in sovjetske vojske tole sodbo: »Videl sem, kako so se Angleži in Francozi v svetovni vojni borili ob Yseri (ob belgijsko-francoski meji), toda vse njihovo junaštvo ni bilo, da bi ga primerjal z junaštvom, s katerim se Finci sedaj bore za svojo deželo in svobodo. Mannerheimova obrambna črta je bila zgrajena po najmodernejših načelih. Finci razpolagajo tudi s sijajnimi protitankovskimi topovi. Sovjetske čete nastopajo kakor človeške črede. Ljudje so slabo oblečeni, a še slabše hranjeni. Prišli so iz daljnih dežel in niti sami ne vedo, čemu se bore. Sovjetska vojska razpolaga z dobrim orožjem, a večina vojakov ga ne zna rabiti.«

Zasluzeno priznanje finskim junakom

V naslednjem bomo s številkami dokazali, da je zgoraj beleženo priznanje finskim junakom res zaslužno. Na finsko bojišče so sovjeti spočetka vojne vrgli 16 pehotnih divizij z vsemi pripadajočimi vrstami orožja. Sovjetska divizija šteje okrog 18.000 moških, torej je rdeča armada, ki je spočetka bila poslana na finsko bojišče, štela približno 300.000 moških. Pozneje so tem četam bile dodeljene še nove divizije. Več nego desetkrat močnejša sovjetska armada je s pomočjo najmodernejših tankov, topov in drugih pripomočkov vdrla na več mestih na finsko ozemlje od Ladoškega jezera na jugu do edine finske luke na se-

veru Petsamo. V teku enega meseca so Finci povsod pognali ogromno sovjetsko premoč preko mej in sami po patroljah razdrli in onesposobili za promet edino rusko železnico Leningrad—Murmansk, na katero so se naslanjale ruske armade, katere so napadle Finsko od Ladoškega jezera do najvišjega severa.

Zadnje odločilne bitke za očiščenje vzhodne Finske od sovjetskih napadalcev so izvojevali Finci v svoj odločilni prid pri mestecu Suomusalmi in na ozemlju pri Ratti in Salli.

Sovjetska vojska čreda s slabimi pastirji

Na Finskem poraženo sovjetsko vojsko lahko z belgijskimi generalom po vsej pravici imenujemo čredo s slabimi pastirji. Ruski diktator Stalin po svojih vojaških maršalih doslej ni gledal na vojaško sposobnost častnikov in generalov, ampak samo na slepo pokorščino in krvoločnost.

Od poletja 1937 naprej je bilo na Stalinovo povelje nad 80% generalov in nad polovico ostalih višjih poveljnikov pregnanih ali postreljenih.

Maršali Vorošilov (po poklicu ključavničar), Blücher (ključavničar), Budjeni (nižji častnik pri carskem konjeniškem polku) in Dibenko (nekdanji najprostejši mornar) tudi danes niso nobeni izšolani ali preizkušeni vojaški poveljniki.

Pri takih maršalih, še slabših generalih in popolnoma neizvežbanih častnikih si ne moremo predstavljati, da bi bila polmilijska proti Finski poslana sovjetska armada kaj drugega kot čreda, katero je razpršilo, pregnalo in uničilo prvovrstno finsko vojaštvo pod vodstvom najboljših generalov in od vsega sveta občudovanega 72-letnega maršala Mannerheima.

Črni krti

Tako je imenoval narodni voditelj g. dr. Anton Korošec v svojem slovitom novoletnem voščilu Slovincem framasona. Prišpodboda je srečno izbrana ter prav dobro ponazorjuje delovanje framasonске tajne družbe. Krt rije pod zemljo; na površje ne pride rad, ker ne mara dnevne svetlobe. Tako tudi framasoni podtalno rujejo ter izpodkopavajo verski, gospodarski, politični in socialni red, ki ni v skladu z njihovimi idejami in težnjami. Na svetlobo dneva ne hodijo radi, marveč se umikajo v nočno temo svojih tajnih sej. Na eni takšnih nočnih tajnih sej, ki je bila 3. januarja, so jugoslovanski framasoni dogovorili nekak odgovor dr. Korošču. Ta odgovor pa je jako meglovit ter skrbno pazi, da se ne bi dvignila krinka na nobenem mestu z obraza jugoslovanskega framasonstva.

Framasoni (slovensko bi rekli: prostozidarji) so tajna družba, ki pod krinko človečanstva rovari zoper vsako pozitivno vero, zlasti zoper katoliško. Ta družba je privzela stare znake srednjeveškega stavbarstva, ki bi naj izražali njihovo osnovno težnjo: zgraditi na svetu nov red brez in proti Bogu, Cerkvi, papežu in če je treba tudi kralju. Ustanovljena leta 1717 v Angliji, se je kmalu razširila po Evropi. Zivahno se je v politiki udejstvovala zlasti v romanskih državah (v Franciji, Španiji in Italiji). Katoliška Cerkev je takoj izpočetka spoznala, kaj se zakriva za plaščem framasonskega človečanstva, in zato je že 20 let po vzniku framasonskih lož papež Klement XII. leta 1738 obsodil framason-

stvo ter prepovedal katoličanom vstop vanj. Ta prepoved še vedno obstoja. Države so kasno (nekatero prekasno) spoznale nevarnost prostozidarstva ter ga deloma prepovedale (kakor n. pr. Italija, Španija, Madžarska, Slovaška, Nemčija, Rusija).

V naši državi živa framasonstvo simpatije tako zvanih svobodomiselnih strank, med njimi JNS, koje glasilo »Jutro« brani jugoslovansko prostozidarstvo s tisto značilno sramežljivostjo, ki je svojska osebi z izgubljeno čednostjo. Framasoni nosijo na jeziku znana gesla o svobodi, enakosti in bratstvu, v dejanstvu pa so bili nositelji in glavni zagovorniki po 6. januarju 1929 vpejlane diktature jugoslovenstva, ki je zasedla naši državi globoke rane. Ko so se te rane začele celiti s sporazumom med Srbi, Hrvati in Slovenci, so se ti črni krti razlezli v razne organizacije in liste, kjer kritizirajo, rovarijo in kovarijo zoper izvajanje sporazuma, držeč se svojega tradicionalnega (od prednikov izročene) stališča: Nič brez nas! Narodni sporazum sploh ne sodi v framasonski program, kar je dokazalo češko-slovaško framasonstvo, ki je bilo eden glavnih oviralcev prepotrebnega sporazuma med Čehi in Slovaki. Framasonstvo je vztrajen borec za centralizem, s čigar pomočjo upa prej in bolj učinkovito uveljaviti svoj vpliv v politiki, gospodarstvu in kulturi, kakor pa pri takšni državni ureditvi, ki je zasnovana na samoblasti in resnični samoupravi ljudstva. Dr. Korošec je prav storil, ko je ob novem letu izrekel svarilo: Pozor na rovarjenje črnih krtov!

Ivan Dolinšek:

Sadjarstvo na Štajerskem je pred veliko nevarnostjo

S. José straši! Straši zares! Iz početnih gnezd, za katera se imamo Slovenci zahvaliti raznim slabo urejenim in zgolj trgovsko usmerjenim drevesnicam, se razvija ta golazen na široko in razvijala se bo čedalje bolj, če je ne bomo zatrli pravočasno. Dokazano je, da so čiste vse drevesnice slovenskih sadjarjev, ki se niso nikdar bavile s prekupčijo, marveč prodajale le lastni sadni naraščaj in se zaradi tega niso mogle okužiti, v kolikor jim v bodoče ne bo pretela nevarnost zaradi gnezd v okolici.

Iz zgodovine razširjenja raznih kmetijskih škodljivcev je razvidno, da je mogoče le dvoje:

1. Ali vreči puško v koruzo, kakor to pravimo in se omejiti na poučevanje sadjarjev, kako naj vsak sebe brani in uničuje škodljivca, kot to delajo v že okuženih krajih Amerike in drugod, ali pa

2. začeti sistematično in načrtno borbo. Srednje poti ni in je biti ne more.

Vsak razumen sadjar mi bo z ozirom na izkušnje v drugih državah pritrdil, da je zaenkrat vsekakor mogoča uspešna načrtna borba. Toda treba jo je začeti res načrtno in izvesti temeljito, ker vsako polovičarstvo se bo maščevalo in ne bo dovedlo do zaželjenega uspeha.

Kontrola drevesnic

Izredno pameten je bil sklep o kontroli drevesnic po izkušenih pregledovalcih. Žal je bila izpeljava tega načrta preveč birokratična. Zahtevalo se je vložitev kolkovane prošnje za pregled in drevesničar je prejel izpričevalo o zdravju rastlin. Razen tega je bilo treba plačati najmanj 80 din in več po obsežnosti drevesnice. Zaradi teh birokratičnih zahtev se je k pregledu prijavilo manj drevesnic kot jih v resnici obstoja. Prav tako je ostalo nepregledanih več okr. drevesnic, ki jih vodijo okrajni ekonomski, ki vendar sami kot kontrolni organi banovinskih uredb dajejo s tem direktno slab zgled. In sadjarji! Živ krst danes ne vpraša več, če je bilo drevje pregledano in prav gotovo je, da dotičnik, ki le sumi, da ima tega škodljivca v drevesnici, za pregled ne bo zaprosil. Uspešna kontrola drevesnic mora zato biti brezplačna, kot je brezplačno licenciranje bikov, saj bi kontrolo vršili javni organi. Tudi prijave so nepotrebne. Vsaka drevesnica, ki goji drevje za prodajo, bi se morala pregledati, pa bo mir.

Razkužba sadnega drevja

San José kapar je izredno trdoživ škodlivec. Uničiti ga more le visokoodstot-

na raztopina drevesnega karbolineja, in sicer Arborin ali Dendrin v 15 % raztopini in Neodendrin v 10 % raztopini. Taka raztopina pa po mojih izkušnjah (in temu sme vsakdo mirno verjeti, ker so me ti poskusi stali zaradi nastale škode lepe vsote) zlasti v jeseni sadnemu drevju škodljiva. Tudi 10 % raztopina navadnega drevesnega karbolineja poškoduje jeseni očesca jablan, da o breskvah in marelicah, ki so znatno bolj občutljive, kar molčim. Res se je svetovalo za razkuženje teh sadik žvepleno-apneno brozgo. Ta brozga pa seveda ne uniči skoraj nobenega kaparja, čeprav je visokoodstotna in se mora porabiti le sveža in je iz tega razloga za potapljanje drevesc nemogoča, saj še majhna drevesnica oddaja drevesa več tednov.

Pred dvema letoma sem obiskal avstr. drevesnice, zlasti v zloglasnem XXI. okraju (Kagran) dunajskem, kjer se je pojavil S. José kapar kar na par tisoč mestih in kjer so bile okužene tudi vse drevesnice. Starejši material se je parkrat temeljito oškropil že tekom poletja, največjo važnost se je pa polagalo na čiste mlade nasade, ki se, če je podlaga in cepiči zdravi ter zdrava tudi okolica, ne morejo okužiti. Nič ni lažjega kot očistiti drevesnico, ker v zemlji ali na zemlji S. José živet ne more.

Zatiranje S. Joséja v sadovnjakih

Prav gotovo imamo v Sloveniji tega škodljivca na več sto krajih. Določiti in označiti ta gnezdišča je delo, ki bi se ne smelo odlagati niti en teden. Saj je znano, da le s temeljitim zatiranjem z visokoodstotnimi škropivi v zimskem času dosežemo otipljiv uspeh. Za to delo se mora od strani naših fitopatoloških (to je tistih, ki raziskujejo boleznih rastlin) strokovnjakov izvežbati mala armada dobrih sadjarjev, ki bo pod vodstvom šla čim prej na delo. Še to zimo, oziroma v rani pomladi bi bilo treba zatreti vse in oškropiti tudi vso sumljivo okolico. Za škropljenje naj se jemlje izključno 15% Arborin ali Dendrin, odnosno 10% Neodendrin. Na razpolago se mora staviti dovoljno število dobrih škropilnic. Čim bi se v poletju še pojavila kje ta nadloga, bi se jo zatrla s škropivom 5% mazavega mila z dodatkom Nikoprena.

Kako se je delalo pri nas?

Nekateri se bodo čutili užaljene zaradi kritike uredb in njih izvrševanja. Navada je v svetu, da se pred vsako uredbo, ki bo prizadela gotove sloje, vpraša dotične za njih mnenje, kako se bo dalo to izvršiti. Pravim v svetu, pri nas te navade žal ni, ker se po navadi prizadete nikdar ne vpraša.

S. José straši! Straši zares! Prepozno se bomo zavedli ogromne nevarnosti, prepozno bomo uvideli, da smo vsled nepotrebnih formalnosti spregledali marsikaj, kar bi bilo potrebno. Sadjarji sami ne moremo mnogo storiti proti temu škodljivcu. Za to so poklicane občine s svojimi kmetijskimi ekonomski, ki bi jih morale imeti, ter druga oblastva. S par milijoni se sedaj še da preprečiti ogromna škoda, ki bo pozneje šla v desetine milijonov, kajti zna se pripeti, da bodo Slovenijo za izvoz sadja zaprli. Štajerski sadjarji ob 12. uri kličejo vsem merodajnim, da jih obvarujejo pred ogromno škodo, ki jim preti.

Po Jugoslaviji

Novi volilni zakon sprejet od vlade. Vlada je sprejela 11. januarja novi volilni zakon, kojega glavne določbe smo že objavili v zadnji številki. Ministrski svet je sprejel novi zakon tako, kakor ga je predložil g. dr. Konstantinovič, minister brez listnice. Istočasno z volilnim zakonom je razpravljala ministrski svet tudi o razdelitvi države na volilna okrožja, katerih bo 57. Slovenija bo volila 24 poslancev. Ljubljana bo volila dva, Maribor enega poslanca. Maribor desni breg bo spadal pod volilno okrožje Maribor, Maribor levi breg pa pod volilno okrožje Murska Sobota. Število slovenskih poslancev se bo najbrž še dvignilo, ker jih bo nekaj izvoljenih tudi na državni listi.

Volitev še ne bo. Vlada naše države je odobrila novi volilni zakon za volitve narodnih poslancev. Postal bo ta zakon pravomočen, ko ga bo potrdilo kraljevo namestništvo. Novi volilni zakon je vzbudil ugibanja o tem, kdaj bodo volitve poslancev za parlament. Nekateri so jih napovedovali za mesec februar, drugi za marec. Pa nimajo prav ne eni ne drugi. Preden bodo razpisane volitve, je potreben nov zakon o zborovanjih in združevanjih. Volilni zakon določa, da kandidatne liste vložijo stranke, odnosno koalicije (zveze) strank. Takšnih strank pa z malimi izjemami še ni, ker se pričakuje, da bo novi zakon o združevanjih olajšal ustanovitev političnih strank. Zaželjen je zlasti med opozicijskimi strankami tudi nov zakon o tisku. Novi politični zakoni so torej nekaki predpogoji za razpis volitev. Na srbski strani se zahteva še en predpogoj, ki se smatra za jako važnega, preden bi se šlo na volitve, in to je ureditev srbskega dela države na osnovi načel, ki je po njih bila urejena banovina Hrvatska. To je tudi naša zahteva z ozirom na Slovenijo. To bi torej bili notranjepolitični razlogi, iz katerih bi se dalo sklepati, da volitev še ne bo v najbližji bodočnosti. Poleg teh razlogov pride tudi v poštev nesigurnost mednarodnih razmer, ki se kaj rade spreminjajo in včasih komplicirajo.

Nemci v Jugoslaviji. Med Nemci v naši državi se pojavljajo razne struje. Močno se uveljavlja tista struja, ki razširja svetovni nazor nemškega narodnega socializma, zlasti med mladino. Katoliško usmerjeni krogi, kojih glasilo je list »Die Donau«, pa s to mladinsko vzgojo nikakor niso zadovoljni. Nedavno je ta list objavil članek, v katerem opisuje posledice te vzgoje, in sicer med drugimi zlasti te-le: Mladina izgublja vsako spoštovanje pred starejšimi ljudmi, katere dejansko napada, če izrekajo svoje pomisleke proti idejam, ki jih iznaša na raznih nemških prireditvah. V šoli so uspehi nemške mladine vedno

slabši, dijaki pa se izgovarjajo s tem, da so preganjani in zapostavljeni radi tega, ker so pravi in zavedni Nemci. Vatienci pri mojstrih se zanimajo za vse druge stvari, samo ne za svojo obrt. Na ta način bomo dobili namesto dobrih obrtnikov same mojstre-skaze, ki bodo znali lepo marširati in pozdravljati, pa ne bodo imeli pojma o svojem poklicnem delu. Nemška visokošolska mladina se peča z vsem mogočim, samo ne s študijem. Tako raste od leta do leta število nedoštudiranih ljudi, iz katerih izhajajo vedno novi firerčki, ki vedno bolj nasilno solijo pamet nemški narodni manjšini v Jugoslaviji.

Novice iz domačih krajev

Ukaz o najvišjem odlikovanju našega voditelja dr. Antona Korošca. »Službene novice« od 13. januarja so objavile ukaz o odlikovanju g. dr. Antona Korošca z najvišjim odlikovanjem Karađorđeve zvezde I. stopnje. V ukazu stoji, da je prejel g. dr. Anton Korošec izredno odlikovanje, ki se podeljuje le članom vladarskih hiš, kot dokaz kraljeve naklonjenosti.

30 letnica poroke. Te dni obhaja v krogu svoje družine 30 letnico poroke mariborski podžupan g. Franjo Žebot s svojo soprogo Marijo, rojeno Kren. Dne 19. januarja 1910 sta se v župnijski cerkvi v Šent Ilju v Slov. goricah poročila ob navzočnosti odličnih slovenskih rodoljubov z naše severne meje. V zakonu se je rodilo šest zglednih otrok. Dne 1. februarja 1910 je vstopil g. Žebot, ko se je preselil v Maribor, v uredništvo »Slov. gospodarja« ter je do leta 1921, ko je po smrti g. Franca Piškega postal narodni poslanec, sodeloval v uredništvih »Straže«, »Našega doma« in drugih listov in je vodil nekaj let tudi mariborsko uredništvo in upravništvo »Slovenca«. Ravno tako je tudi vodil nekaj časa tajništvo Slovenske ljudske stranke za spodnještajersko ozemlje in posebej za mesto Maribor. Srečno družinsko življenje je kalilo tudi več bridkih dogodkov, tako na primer aretacija ob začetku svetovne vojne, aretacija in zapor februarja 1920, ko je bil radi denunciacije političnih nasprotni-

kov odgnan nenadoma po policiji v zapore okrožnega sodišča in prebil tam tri dni. Žebotova hiša je znana danes v Mariboru kot pribežališče tistih, ki se jim godi krivica in ki potrebujejo pomoč. Zdrava in srečna družina ter številni prijatelji se veselijo tega lepega jubileja. Naš list se pridružuje častitkam z iskreno željo, naj bi Bog blagoslovil vse člane Žebote družine!

V gozdu zmrznil. Ko se je podal hlapec Franc Vrhovnik skozi gozd posestnika Viktorja Konečnika v Vrheh nad Slovenjgradcem, je zadel ne daleč od pešpota na truplo starega moškega. Vrhovnik je obvestil o najdbi Konečnika, kateri je prepoznal v mrtvem 72 letnega in svojčas pri njem zaposlenega delavca Franca Brunčko, ki je prebival na Selah. Dne 23. decembra 1939 se je podal Brunčko pozno zvečer proti domu, je na oleđeneli poti spdrsnil in zmrznil v snegu ter mrazu.

Vlak smrtno povozil družinskega očeta. Na mariborskem glavnem kolodvoru je povozil vlak smrtno 11. januarja predpoludne 45 letnega premikača Franca Lorberja iz Št. Ilja v Slov. goricah. Smrtno ponesrečeni je družinski oče.

Obstrel radi nepredvidnega ravnanja z orožjem. V Košakih pri Mariboru je našel na cesti star samokres Anton Šestič, sin železniškega premikača. Fant je ravnal tako nepredvidno z orožjem, da se je sprožilo

Zakonske žene po teži

V britaki indijski pokrajini Punjab, v državi Mandi, je ondotalni vladar izdal odredbo, da se odslej ne smejo ženske nič več prodajati po teži, kakor je bilo doslej ondi v navadi. Doslej so namreč starši prodajali svoje hčerke snubcem kar na kilo ter so mlada dekleta najprej tehtali, preden je moral plačati za funt žive teže 2 do 3 rupije in je moral ženin včasih kar globoko poseči v žep, če je hotel imeti pripravnno ženo. Ker pa je v državi Mandi »moderna linija« bolj prirojena, so starši svoje hčere kar pitati, da bi dobili zanje čim

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmečkega življenja

Utičila sta in prisluhnila. Stala sta na kraju, kjer je bila voda zelo plitva. Stopila sta v vodo, da bi po plitvi strugi prehodila zadnji košček poti, ker sta bila tam bolj skrita.

Previdno sta se plazila od grma do grma. Do skrivališča sta še imela kakih trideset korakov. Krilov je naglo obstal in vzkliknil:

»Oh!«

Njegovih prsi se je dotikala konica kopja, ki je štrlelo iz grma.

Preden se je Olgopor zavedel, kaj se je s tovarišem zgodilo, je tudi on čutil na svojih prsih konico kopja.

Moža sta izpustila košaro. Nagonsko sta se okrenila, da bi zbežala.

V tem trenutku sta nad seboj na bregu zaslišala prhanje konj, topot kopit in človeške glasove.

V naslednjem trenutku so ju obkolili vojaki, oblečeni v dolge plašče, pokriti s visokimi kučmami, ki jih je krasila rdeča zvezda, in obuti v bele čizme. Obrazi vojakov so bili divji.

»To sta tatova!« se je oglasil starejši vojak, ki je nosil na rokavu srp in kladivo ter je bil vodja patrolje.

»Nisva tatova!« je precej odločno odgovoril Olgopor. »Midva sva te ribe naložila!«

»A zakaj sta jih hotela skrivaj odnesti?«

»Najine so!«

»Niso vajine! Vse pripada sovjetski zadrugi!« je ostro odgovoril vodja.

»To sta sovražnika sovjetske republike,« je zaklical neki mlajši vojak.

»Tako je!« so pritrdili drugi. »Ne smemo imeti usmiljenja z belimi razbojniki!«

»Naprej, lopova!« je zavpil vodja. »Nesita košaro! Peljita nas tja, kjer so ladje!«

Nato se je obrnil k vojaku, ki je bil njegov namestnik in mu je naročil:

»Marakov, vzami s seboj dva tovariša in odjezdite k predsedniku vaškega sovjeta ter mu spo-

in mu je prestrelila krogla levo dlan. Ponesrečeni se zdravi v mariborski bolnišnici.

Usodepoln padec. 63 letni posestnik Fr. Zelenko iz Sakušaka pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je bil zaposlen na skednju z delom. Naenkrat so se udrle deske pod njim in posestnik je padel pet metrov globoko ter se je hudo poškodoval na glavi in znotraj.

Posledica eksplozije bencinskega soda. V Laurichovi usnjarni v Konjicah je po nesreči eksplodiral bencinski sod. Eksplozija je raztrgala in obžgala obraz v neposredni bližini stoječemu 18 letnemu ključavničarskemu vajencu Ignacu Vaupotu iz Konjic, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Tovorni avto zgorel na cesti. V Hermanjih pri Ormožu je začel radi napake v motorju goreti tovorni avto, last posestnika in šoferja Matija Čurina od Sv. Bolfenka na Kogu. Ogenj je izbruhnil in se razširil s tako naglico ter silo, da je bilo vsako gašenje onemogočeno.

Smrti žrtvi mraza. Friderik Lačen, 60 let stari delavec iz Desnjaka pri Ivanjkovcih v Prlekiji, se je vračal z obiska pri sorodnikih v Žerovincih. Na Hajbaru je padel ter zmrznil. Našli so ga drugo jutro

mrtvega. — 26 letni cerkovnikov sin Alojzij Kaltenecker iz Križne gore na Kranjskem je padel v hiši posestnika Andreja Ravnikarja ter se je poškodoval na vratu. Na povratku proti domu je omagal v snegu in so ga odkrili zmrznjenega v snegu šele po štirih dneh.

Dvakrat ponesrečil. Hudo se je poškodoval pri smučanju 30 letni Karel Bornikar iz Oplotnice pri Slov. Konjicah. Ko so ga domači peljali z vozom v bolnišnico, so se splašili konji, Bornikar je padel pod kolesa voza in je dobil zopet hude poškodbe po vsem telesu.

Sreča v nesreči. Radi ledu na cesti se je prevrnil na Lošpergu pri Vitanju tovorni avto preko škarpe v 20 m globok obcestni prepad. Avto se je trikrat prekucnil, se zelo razbil, šoferju pa se ni zgodilo nič hudega.

Posledica eksplozije voščila za snaženje parketa. V vili pisarniškega ravnatelja g. Medveška na Hribu sv. Jožefa v Celju je zamrznilo v škafli voščilo za likanje parketov. Voščilo so dali na vroč štedilnik, da bi se odtalilo. Ker pa je v voščilu bencin, je prišlo do eksplozije, radi katere so popokale vse šipe na oknih kuhinje, v sobi služkinje in na kuhinjski omari. Ogenj, ki

se je širil po tleh radi razlitega voščila, je zajel gospo Tatjano Medvešek, ki je dobila močne opekline po rokah, nogah in po obrazu. Goreti je začela obleka na domačem sinku, katerega je rešil mimo idoč delavec na ta način, da ga je zavil v svojo suknjo in udušil ogenj. Pač pa je poginil vsled opeklin domači pes. Požarno nesrečo so kmalu omejili. Gospo Tatjano pa so prepeljali radi opeklin v bolnišnico.

V celjsko bolnišnico prepeljani ponesrečenci. Pri spravljanju lesa je zlomil hlod levo nogo 20 letnemu delavcu Petru Prislanu iz Trnovega pri Mozirju. — V Grižah pri Žalcu je spodrsnila na zmrzlih tleh 47 letna trgovska pomočnica Angela Potekova in si je zlomila desno nogo. — V Trbovljah je padel osemletni sinko dninarice Jurij Torgler tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolenom. — Marija Anderličeva, 14 letna posestnikova hčerka iz Gaberc pri Rogaški Slatini, je padla doma po stopnicah in si je strla desno nogo. Omenjeni ponesrečenci so se zatekli v celjsko bolnišnico.

Na cesti ga zadela srčna kap. V Celju se je zgrudil na cesti in izdihnil radi srčne kapi 51 letni zobotehnik Herbert Schager,

Sovjetski letalski častnik

Begunka na Finskem

Finski konjenik

Finski vojak pri strojnici

ročite, da so republikanski konjeniki zasačili dva lopova, ki sta kradla ribe.»

Krilov in Olgopor sta dvignila košaro. Stopila sta na breg in zavila proti pristanišču. Vojaki so jima sledili in ju suvali. Ko se jim je zdelo, da moža ne stopata dovolj hitro, so ju zbadali s kopji. Skozi raztrgane hlače se je prikazala kri. A moža nista dala glasu od sebe. Grizla sta ustnice in goreče molila, ker sta bila prepričana, da jima je smrt blizu.

Medtem so prispeli do malega pristanišča.

»Kje je tvoja ladja?« je ostro vprašal vodja posadke Krilova.

»Tam!« je Krilov pokazal svojo ladjo.

»A tvoja?« se je vodja obrnil k Olgoporu.

»Ista je!«

»Dobro, torej sta skupno kradla. Izročili vaju bomo predsedniku vaškega sovjeta. Naj stori z vama, kar hoče!«

Moža sta postavila košaro na tla in sta stala poleg nje sklonjenih glav. Od časa do časa sta se pogledala, a le za hip. Ko sta zazrla drug drugemu v oči grozo in žalost, sta spet naglo sklonila glave, ker sta se bala, da bosta zajokala. Ko sta doznala,

da ju bodo vojaki izročili predsedniku Šubinu, sta naredila križ čez svoje življenje, ker sta bila prepričana, da ta divjak ne bo poznal usmiljenja.

Vojaki so posedli okrog svojih jetnikov in se polglasno pogovarjali.

Ribiča sta slišala, da so se menili o Kijevu, kjer je sedež njihovega polka. Ko so za hip utihnili, se je najmlajši vojak obrnil k poveljniku in ga prosil:

»Tovariš, pripoveduj nam o svojih bojnih činih!«

Možu, ki se je rad bahal s svojimi »junaštvji«, je laskala vojakova prošnja. Nasmehnil se je in vprašal:

»Boste poslušali?«

»Bomo, bomo!« so vsi zavpili. V njihovih žilah je vzplamtela divja tatarska kri in so si res želeli bojnih pripovedk.

»Bilo je pred petnajstimi leti,« je začel vodja, »v časih, ko smo se rdeči v Sibiriji borili zoper bele trupe atamana Semenova. Bili smo na obrežju reke Jeniseja, kakor smo zdaj na bregu Dnjestra. Po reki so plavale velike plošče leda. Plošče so nosile trupla belih, ki smo jih postrelili in pometali v vodo. Mnogo

več. V državi Mandi pojejo celo pesem, ki je v zvezi s to, zdaj odpravljeno šego, in ki pravi: »Jaz revež, ki si morem kupiti le mršavo žensko...«

★

Starost zamorcev

»Svetopisemska starost« v Afriki še obstoja, vsaj v južni Afriki, kajti po neki uradni statistiki je tam nič manj kot 667 zamorcev, ki so prekoračili stoto leto. Med prave Metuzaleme pa je šteti 18 moških in 14 žensk, ki štejejo nad 119 let. Dve ženski se ponašata z rekordno starostjo 130 let, ena pa ima za seboj celo 133

Petletnemu dečku rešile srne življenje. Nad Podkorenem pri Ratečah na Gorenjskem se je zgubil med sankanjem v gozdu petletni Matiček Toplak, sinko posestnika. Otroka so zaman iskali domači tri dni. Šele domači pes je privedel z lajanjem iskalce na pravo sled. V gostem grmičju ob robu gozda, oddaljenega od Toplakove domačije kakih pet kilometrov, so zapazili, da se je vsled lajanja psa razbežalo krdelce srn. Koj nato so čuli iz grma jokanje in so našli oslabelega Matičeka, ki je ležal na suhem v majhni jami, nastlani s travo in smrekovimi iglicami. Fantek je pripovedoval, da so prišle v noči srne in so brez vsake bojazni polegale okrog njega, ga grele in obvarovale pred zmrznjenjem.

Smrtna konjska brca. Na Igu pri Ljubljani se je podal gospodar Jože Hitejc zjutraj v hlev, da nakrmi živino. Pri krmljenju ga je brcnil mlad konj tako močno v trebuh, da so ga prepeljali v resnem stanju v ljubljansko bolnišnico, kjer je poškodbi podlegel.

Tovorni avto smrtno poškodoval raznašalko časopisov. Na Jesenicah je tovorni avtomobil podrl in smrtnonevarno poškodoval 21 letno Poldiko Valand, katero so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer ji pa niso mogli pomagati in so jo prepeljali na dom na Jesenice, kjer je umrla.

Smrtno ponesrečil pri smučanju. 10 letnega Ivana Černeta iz Prežganja na Kranjskem je vrglo pri smučanju preko strmine. Zadel je z glavo ob drevo in se je tako poškodoval, da je umrl radi pretresa možganov v ljubljanski bolnišnici.

Vlak povozil predelavca. Med postajama Jarše in Groblje je povozil kamniški vlak Komarja iz Domžal, predelavca v tovarni, katerega so našli mrtvega sredi proge.

Na poledeneli poti se ubila. 46 letna vdova Ana Lukačeva s Krškega je padla na poledeneli poti tako nesrečno, da je umrla na posledicah pretresa možganov. Smrtno ponesrečena zapušča pet nepreskrbljenih otrok.

Zmrznil v snegu in mrazu. Turšič Alojzij, posestnik v Ravni pri Leskovcu na Dolenjskem je plačal pri davčni upravi v Krškem dolg in se je vračal vinjen. Na poti je opešal, sedel v sneg, zaspal in zmrznil.

pomladi. Zanimivo je, da tudi med Culukafri ženske v splošnem delj živijo nego moški, kajti poleg tistih 667 moških stoletnikov, ki smo jih omenili, ima to pleme 765 stoletnih žensk. Istočasno pa je umrljivost otrok med zamorci velika, tako da se more uveljavljati le res zdrav zarod.

Vino iz morja

Danski parnik »Eje« se že dolgo ukvarja ob bregu severnega rtiča Jütlandije, kjer v razbitinah angleške vojne ladje »Crescent«, ki se je potopila leta 1808, stika za raznimi vrednost-

jih je bilo. Med njimi so bili kozaki, častniki, vojaki, civilisti. Stal sem na bregu in gledal, kako je plavala ta mrhovina. Bilo je na stotine trupel.

»Ti si to videl?« je vprašal vojak krvoločnih oči.

»Videl. In veruj mi, da je bil lep prizor. Razbite lobanje, trupla na pol zgorela, ali brez glave, rok, nog. Vse to je plavalo na ploščah in med ploščami, reka pa je prevzela dolžnost, da uničene sovražnike komunizma pokoplje na svojem dnu ali jih odnese v morje. A tudi na obali so bile priče našega junškega dela. Vsa drevesa so bila okrašena s trupli belih psov.«

»Ko bo prišlo do boja z onimi na oni strani reke — Romuni — bodo tudi po Dnjestru plavala trupla sovražnikov svetovne revolucije!« je pripomnil vojak s krvoločnimi očmi.

»Bodi brez skrbi,« se je hudobno zasmel vodja. »Ko bo napočil pravi čas, bo dovolj dela za naša kopja.«

»Kakor psom, jim bomo iztrgali srca!«

»Grizli jih bomo kakor naši tovariši na Jeniseju medvedja srca!« je dodal krohotaje vodja.

POZARI

Radi premočnega kurjenja je nastal v noči ogenj v prostorih trgovke Emilije Ruprechtove v Kamnici pri Mariboru. Gasilcem je uspelo, da so ogenj zajezili in ga pogasili.

V Stari Žagi pri Dolenjskih toplicah je vpepeli ogenj hišo, mlin in žago posestniku Jožefu Pečauerju. Gašenje je bilo otežkočeno, ker je bil potok Črmošnjica zamrznjen.

V hiši tovarnarja Viktorja Golla na Ojstrici pri Dravogradu je kolnil najemnik in so za to priliko tako močno kurili, da se je vžgal dimnik in je izbruhnil požar. Posrečilo se je rešiti le živino, vse drugo je zgorelo in znaša škoda 40.000 din.

V Srajni pri Podlehniku pod Ptujem je vpepeli ogenj gospodarsko poslopje posestnice Katarine Satler, ki je oškodovana za 5000 din. Požarna škoda je le delno krita z zavarovalnino.

V Gorici v Prekmurju je v zgodnjih večernih urah nenadoma začela goreti s senom napolnjena šupa posestnice Sečko M. Čeprav so gasilci prihiteli takoj na pomoč, vendar poslopja niso mogli rešiti. Rešili so iz gorečih svinjakov le svinje. Svinjak je bil namreč prizidan šupi. Škoda, ki ni krita z zavarovalnino, znaša okrog 13.000 din.

Na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju je zgorela v noči na zadnjo soboto lovška kočja z gospodarskim poslopjem, last mladega grofa Ivana Zabea. Stanovalci z grofom vred so si komaj oteli življenje. Vzrok požara je neznan.

V Šmartnem na Pohorju je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Mirku Sernecu. S poslopjem vred je uničil ogenj tudi 7000 kg sena in 2500 kg slame, katero je imel shranjeno gostilničar Martin Jerman. Škoda znaša 25.000 din.

Desetletnico obstoja je obhajala mariborska gozdarska šola, ki je za naše gozdnate kraje ravno tolikega pomena, kakor Vinarska in sadjarska šola za vinograd, sadonosnik in polje.

70 letnica mariborske mestne plinarne. Zadnje dni je obhajala mariborska mestna plinarna 70 letnico. Leta 1870 je zgradila bavarska družba plinarniško poslopje. Plin so uporabljali za razsvetljavo do leta 1922, ko je zasvetila po Mariboru falska elektrika. Od tega leta uporablja Maribor plin za kuhanje, v industriji ter obrti.

Brezposelnost na Prevaljah. Zelo se je spremenilo zunanje lice Prevalj v zadnjih desetletjih. Nekdaj se je kadilo iz mogoč-

nih dimnikov »martinok«, okrog njih je bilo živahno gibanje delavcev in voznikov. Danes pa ni nobenega dimnika in na njih mestih raste fižol ali pa so tam skladišča lesa. Leški premogovnik je pred dvema letoma prenehal z obratom in še danes do petdeset bivših rudarjev zaman išče zaposlitve. Tako ti s svojimi družinami še povečujejo bedo staroupokojencev, ki dobijo mesečno komaj malo nad 100 din podpore.

Sadna sušilnica bo zgrajena v Mariboru. Na občnem zboru podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru je bilo sklenjeno, da bo letos Sadjarsko in vrtnarsko društvo zgradilo skupno sadno sušilnico, ki bo važna pridobitev za na sadju bogato mariborsko okolico.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev smučarske skakalnice. V Ribnici na Pohorju je bila zadnjo nedeljo slovesno blagoslovljena in otvorjena nova smučarska skakalnica.

Veliko veselje radi vrnjene torbe s 25.000 dinarji. Potnik iz Gornjega Medmurja je pozabil v vlaku Kotoriba—Maribor svojo torbo, v kateri je hranil 25.000 din. Pozabljeni potnik je pustil pri izstopu iz vlaka torbo v vagonu in se je spomnil nanjo šele tedaj, ko je vlak že odpeljal. Na telefonsko opozorilo so izsledili na naslednji postaji torbo nedotaknjeno v vagonu na klopi, kjer je bila pozabljena. Raztreseni potnik je bil od največjega veselja presečen, ko mu je železniška uprava vrnila torbo z vso vsebino.

Iz kavarne ukradel 1050 din. V kavarno »Astoria« v Mariboru se je pustil po policijski uri zapreti neznanec, ki je ukradel po dolgem stikanju po kavarni 1050 din in zginil.

Nepošten tovariš. Brezposelni delavec Štefan Kopač iz Mednega na Gorenjskem je prišel v Maribor, da bi si poiskal zaposlitev. Prenočišče si je poiskal v neki na pol dograjeni stavbi v Magdalenskem predmestju. V brezplačnem prenočišču mu je delal družbo tovariš, s katerim se je spoznal v Mariboru. Ko se je Kopač prebudil drugo jutro, je videl, da je prenočeval s tatovi, kateri mu je odnesel obleko, čevlje ter 150 din, ga je pustil v hudem mrazu bosega ter v spodnji obleki.

Vlom v kmečko hišo. Na Spodnji Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v hišo posestnika

»Ali sta slišala,« se je obrnil eden izmed vojakov k jetnikoma, »mi jemo srca belih sovražnikov boljševiške revolucije.«

»Srca teh dveh bi mi bila ogabna,« je dejal drug vojak.

Vsi vojaki so prasnili v smeh, nesrečna jetnika pa sta še bolj sklonila glave.

2.

Balta je pred revolucijo bila zelo bogata vas. V njej so stanovali ne samo ribiči, katerim je Dnjester dajal obilen plen, temveč tudi kmetje, ki so imeli velika žitna polja.

Pomanjkanja ni nikdo trpel. Ribiči so prodajali odvišne ribe, kmetje pa zrnje, katerega so imeli v izobilju. Baltske ribiče in kmete so poznali v vseh sosednjih trgih.

Danes Balta umira v nemoči in zapuščenosti. Na stenah nekaterih hiš se še dajo čitati zabrisani stari napisi, ki pričajo, da so tam stanovali ali mesarji, ali trgovci, ali obrtniki. Danes vsa vas proži sliko zapuščenosti, nereda, žalosti. Na mnogih hišah ni vrat, na mnogih ne

Karla Ogrina. Neznani storilci so mu odnesli 1500 dinarjev gotovine ter še nekaj obleke in perila.

Starša odložila šestmesečnega otročiča. Orožniki v Hočah so obvestili državno tožilstvo v Mariboru, da sta našla zakonca Fideršek v Hotinji vasi v listnjaku v cunje zavitega šestmesečnega fantka z lističem, na katerem je bilo napisano: »Otrok je zakonski, star šest mesecev, rojen dne 11. junija 1939, ime mu je Milan. Oče je pri vojakih, mati je bolna na nogah in ker ga ne more odgojiti, ga izroča v dobre roke.« Na podlagi tega lističa je bilo kmalu dognano, da sta odložila otročiča zakonca Vinko in Marija Gorinšek, oba doma v Kobelju pri Ločah, za katerima pa manjka vsaka sled. Zakonca Fideršek sta najdenčka začasno obdržala.

Okradena šolska upraviteljica. Šolska upraviteljica Štefka Vrhnjak na Selah-Vrhih pri Slovenjgradcu je odšla na obisk k svoji sestri v Turško vas. V stanovanju sta ostali postrežnica Marija Pečoler in njena prijateljica Pavla Hovnik iz Sel. V noči sta se splazila v šolo in stanovanje dva moška, ki sta odnesla 4000 din gotovine ter raznega blaga za 2000 din. Preiskava je dognala, da sta vlomilca večkrat predkaznovana: 28 letni Martin Slemenšek iz Prevalj in 37 letni Ivan Kep iz Belih vod pri Topolšnici.

Nepošten viničarski sin. V Vukovskem dolu v Jarenini imata skupno vinsko klet posestnika Jakob Vogrin in Vinko Vicman. V klet je hodil s ponarejenim ključem viničarjev sin, ki je obema odnesel za 4000 din vina. Ukradeno vino je sproti nadomeščal z vodo.

Brata med seboj. V mariborsko bolnišnico se je zatekel z zabodljajem v hrbet 28 letni Stanko Skledar iz Pečk pri Makolah, katerega je poškodoval lastni brat Alojzij.

Smrtnonevarna poškodba posestnika. 50 letnega viničarja Franca Fuksa z Janežovskega vrha v župniji Sv. Urban pod Ptujem je zabodel neki posestnik z nožem v trebuh in ga je smrtnonevarno poškodoval.

Strel na sokolski veselici. Na sokolski veselici na Polzeli je streljal iz veselja s plašilno pištolo tovarniški delavec Matija Tamše. Nedolžni poki so tako vzpodbudili Antona Paveliča iz Celja, da je potegnil pravi samokres in oddal iz njega strel v strop. Kroglja je usula omet s stropa na goste, kateri so hoteli v upravičeni razburjenosti nepredvidnežu iztrgati orožje. Pri ruvanju je Pavelič obstrelil Franca Orešnika iz Polzele in Ferdinanda Skoka, učitelja iz Klenovnika pri Krškem. Nato je navalilo vse na strelca, katerega so pošteno pretepli ter ga ranili na glavi.

Precejšnja tatvina drv. V gozdu pod Taborom je imel dr. Luckman iz Ljubljane za osem tisoč dinarjev drv. Drva je ukradel doktorju in jih prodal neki čevljarški pomočnik, ki je po odkritju tatvine zginil neznano kam.

Blodnje mladelega nepoštenjaka. »Slov. gospodar« je že poročal, kako je izročil pred božičnimi prazniki trgovec Cerar iz Littje 18 letnemu fantu 7000 din, da bi plačal zanj razne račune po Ljubljani. Fanta ni bilo več iz Ljubljane in trgovec je prijavil zadevo oblasti. Mladelega nepoštenjaka je zalotil te dni na Zidanem mostu orožnik in so dobili pri njem še 2000 din. Izpovedal je, da se je s poverjenim denarjem odpeljal najprej v Zagreb, nato v Beograd, od koder se je vrnil v Kranj. Iz Kranja se je odpravil v Skopje, od tam nazaj v Zagreb, kjer je prestopil v splitski brzdovlak. Iz Splita je bil namenjen v Maribor, a je padel že med vožnjo v Zidanem mostu orožniku v roke.

Zalostna posledica prepira. Na Bregu v Ljubljani je oddal 29 letni trgovski nameščenec Oskar Klier na svojo spremljevalko 18 letno frizersko pomočnico Majdo Brecljnikovo v prepiru več strelcev, kateri so zadeli frizerko v ramo, da se je

zgrudila. Obstreljeni je priskočil na pomoč finančar, ki je hotel strelcu izvit samokres. Klier pa je pobegnil in so našli drugo jutro za tem njegovo truplo na železniškem tiru razmesarjeno od lokomotive.

Obsojen radi uboja. Na Kristan vrhu pri št. Petru na Medvedovem selu je 28. novembra 1939 49 letni posestnik Jurij Drozg v hlevu med preprirom udaril po glavi z železno grablico 73 letnega Petra Tramsaka, ki je umrl na posledicah udarca v celjski bolnišnici. Celjsko sodišče je obsodilo v minulem tednu Drozga na tri leta težke ječe in povračilo 2340 din za pogrebne stroške.

Obsodba radi hude telesne poškodbe. Na okrožnem sodišču v Celju se je zagovarjal zadnje dni 24 letni zidar Friderik Gamper od Sv. Miklavža v župniji Šmarje pri Jelšah, ker je 28. novembra 1939 v Korpulah pri Šmarju v prepiru zagnal kamen Francu Jeclu. Kamen je zadell Jecla v glavo, mu preklal levo temenično kost in ga tako poškodoval, da je zgubil dar govora. Gamper je bil obsojen radi hude telesne poškodbe na leto dni strogega zapor.

Izredno ostra zima

Od leta 1929 ni stiskala Evrope tako ostra zima kakor letos. Letošnji mraz je tudi trdovraten in nikdo ne prerokuje, kdaj bo pojenjal.

Silen val zime je zajel vso našo državo, zlasti pa Beograd in kraje južno od njega. Znani mrzli veter košava, kateri pribrije po Donavi, je bil v minulem tednu tako neznosen, da je prosvetno ministrstvo ustavilo za nekaj dni šolski pouk po vseh beograjskih šolah in v ostalih krajih, kjer besni košava.

Po južni Srbiji so imeli poleg mraza tako hude snežne meteže, kakršnih ne pomnijo najstarejši ljudje.

Zima v naši državi znatno ovira želez-

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

niški promet in so ga morali po nekaterih progah celo ustaviti.

Mnogo krajev po Bosni je ogroženih radi zime od krdel izstradanih volkov. Od Zagreba naprej se je gibal pretekli teden mraz od 20 do 25 in celo 30 stopinj pod ničlo.

Zima je obiskala letos celo Italijo. V Rimu je padla temperatura pod ničlo. Po italijanskem pogorju Apeninov so imeli silen sneg ter dež. Po Julijski krajini je dosegla burja brzino preko 100 km na uro. V Trstu je kazal toplomer sedem stopinj pod ničlo.

V Nemčiji je vladal tako hud mraz, da so morali znatno skrajšati železniški promet. Vse plovne reke so zamrzile. Ponekod je nastalo nevarno pomanjkanje premoga, ker ga v mesta 35% dovažajo po rekah.

Na Bolgarskem so imeli minuli teden do 35 stopinj pod ničlo in je bil ves promet med Bolgarijo ter Romunijo preko Donave onemogočen.

Po Črnem morju so besneli pri neznosno hudem mrazu strahoviti viharji in so do

Po ulicah se podijo blede, suhi, umazani otroci. Njihova obleka so same cunje. Tudi odrasli so zaviti v cunje. Svetle bluže, lepe čizme, nove kape so pridržane za tovariše boljševe, brezsrčne izkoriščevalce te bede. Tu in tam srečaš kako žensko, oblečeno v boljše obleko. To so žene in hčere današnjih gospodarjev. Oni in one imajo okrogle, rdeče obraze in rejene trebuhe. Z njihovih lic odseva zdravje. Mnogi nosijo na njih rdeči pečat preobilnega uživanja alkohola.

Sredi vasi je hiša predsednika vaškega sovjeta. Tam je prej stanoval vaški starešina. S pročelja visi rdeča zastava s črnim srpom in kladivom.

Trije jezdec, z dolgimi kopji v rokah, so v diru jezdili skozi vas. Topot konjskih kopit je čudno odmeval med hišami, okrog katerih je vladala tihota, kakor da žive duše ne bi bilo v njih.

Ljudje so se poskrili v hišah. Ali ti konjeniki, ki so tako naglo pridirjali, niso prinesli kake nove nesreče v vas? Ali bodo spet morali gledati, kako bodo oboroženi divjaki vdirali v hiše in premetavali vse, da bi našli kake skrite predmete, ki bi pričali zoper hišne gospodarje, katere bi potem lahko od-

vedli s seboj na prisilno delo ali v zapore? Ali pa prihajajo zato, ker se bo začela mlačva in bodo kakor običajno vojaki obkolili vas, da si ljudje ne bi pridržali žita.

Jezdci so bili ponosni, ko so videli prazno ulico. Vedeli so, da so se ljudje poskrili pred njimi in njih je veselila zavest, da so vzbujali v ljudeh strah. Vsak izmed njih je imel samo nejasen pojem o komunizmu, sovjetizmu in svetovni revoluciji. Vse njihovo teženje je šlo samo za to, da bi strahovali in mučili ljudi, ki so jih proglasili za sovražnike ruske sovjetske republike.

Konjeniki so se ustavili pred hišo vaškega sovjeta.

Vaški sovjet je tvorilo deset ljudi, ki so bili člani komunistične stranke. Vsi so bili znani revolucionarji, ljudje, ki jih je boljševiski prevrat rešil vešal. Sovjet je imel vso oblast v svojih rokah: upravo vasi, nadzor kolhoza (poljedelske zadruga), katerega mu je izročena vsa zemlja, ki je nekdaž bila last bogatih gospodarjev. Najuglednejši med vsemi gospodarji je bil Aleksej Andrejev.

mi. Razbitine leže v globini kakih 10 metrov, zato se je danski parnik s takim veseljem lotil brakanja (izpraznjevanja), ker dviganje ni bogve kako težavno. Njegovi potapljači so spravili na vrh še ves mogoči drobiž: star angleški denar, tepovske krogle, puške, več sodov, 131 let staro stanino. Neprestano se spuščajo v trup, kjer preiščejo vse kote. Pred nedavnim pa so iz razbitin dvignili celo zaboj, v katerem je bilo — 16 steklenic vina. Lastnik dankega parnika je vino pokusil in je dejal, da je popolnoma pitno.

(Dalje sledi)

20 metrov visoki valovi onemogočali vsako plovo.

Na ruskem polotoku Krim, ki je znan po milem podnebnju ob Črnem morju, je znašala temperatura povprečno nad 30 stopinj pod ničlo. V največji ruski luki Odesa

ob Črnem morju so imeli 24 stopinj mraza, kar sploh ne pomni.

Na Letonskem v Baltiku so beležili 41 stopinj pod ničlo in niso doživeli tako hudega mraza, odkar so začeli z vremenskimi opazovanji.

Posvetu

Izdatki Nemčije v sedanji vojni so ogromni. Berlinski dopisnik lista »Politiken« (Kopenhagen na Danskem) javlja, da je bilo imenovanje maršala Göringa na čelo vsega nemškega gospodarstva potrebno, ker potrebuje Nemčija obilno denarja za nadaljevanje vojne. Prejšnja vojna (svetovna) je stala Nemčijo 30 milijard mark na leto, sedanja pa stane povprečno 50 milijard mark. Pri tem niso všteti stroški za redno notranjo upravo. Vojski dobivajo 170 mark mesečne plače, dočim so v pretekli vojni dobili le 35 mark. Za časa vojne s Poljsko je bilo poklicanih pod orožje dva in pol milijona vojakov, sedaj pa jih ima Nemčija pod orožjem štiri in pol milijona. Ob začetku vojne s Poljsko je bil povečan dohodninski davek za 50%, povešane so bile tudi pristojbine na alkoholne pijače (vino, pivo, žganje) in na tobak. Kakor napoveduje »Berliner Börsenzeitung«, bo kot sredstvo za kritje vojnih stroškov kmalu vpeljan davek na prihrane vse.

Cerkev v Avstriji siromašna. Katoliška Cerkev v nekdanji Avstriji je v jako slabem gmotnem položaju. Državna oblast ji je odtegnila vsako denarno podporo. Radi tega so bili avstrijski škofje prisiljeni, da so se obrnili na vernike, naj vsak po svoji moči prispeva za vzdrževanje duhovščine in kritje najnujnejših cerkvenih potreb. Prošnja škofov je imela uspeh tam, kjer ga ni onemogočila agitacija Cerkvi sovražnih elementov.

Kardinal Hlond je pred zlomom Poljske odpotoval v Rim, da je poročal papežu Piju XII. ter ga prosil, naj vzame Poljsko pod zaščito svoje avtoritete. Sedaj bi se kardinal Hlond rad vrnil na Poljsko, da bi tamkaj mogel vršiti svojo dolžnost kot nadškof in primas Poljske. Sedanja oblast pa mu tega noče dovoliti. Kardinal Hlond

se je odločil, da odpotuje v Pariz, da tamkaj izrazi svojo vdanost novi poljski vladi.

Izjemni zakoni na Švedskem. Švedska bo morala vsak čas priskočiti sosednji Finski očito na pomoč, da se obranita obe državi proti švedski poplavi. Kakor povsod v Evropi, ima tudi Švedska nevarna komunistična gnezda, iz katerih obveščajo špijoni sovjetske o vseh obrambnih pripravah Švedske. Radi komunistične špijonaže je izglasoval švedski parlament posebne zakone za varnost in obrambo države v primeru vojne. Posebno so bili izglasovani zakoni, ki dajejo vladi pooblastila za pobiljanje vohunstva in sabotaže ter uvedbo cenzure pri poštnem, telefonskem in brzojavnem prometu. Odslej je mogoče tudi brez sodnega sklepa zadrževati v zaporu sumljive osebe, a največ 30 dni. Omejuje se končno tudi izvoz zlata in tujih valut.

Nova vlada na Japonskem. Na Japonskem je odstopila vlada generala Abeja. Novo vlado je sestavil 60 letni admiral Jonaj. Novi ministrski predsednik je za sodelovanje Japonske z Anglijo in z Ameriko in je svojčas preprečil, da ni sklenila Japonska vojaške zveze z Italijo in Nemčijo.

Puškarski mojster iz Subotice sovjetski general. Kristijan Nelich, puškarski mojster pri 6. domobranskem polku v Subotici, je prišel med svetovno vojno v rusko ujetništvo, iz katerega se ni več vrnil v domovino. Nelichov sin Ilija, ki je mali trgovec v Subotici in je star 26 let, je po radu zvedel iz Rusije, da je njegov oče Kristijan postal sovjetski general. Poslan je bil v družbi političnih komisarjev na Finsko, kjer preiskuje vzroke sovjetskih vojnih neuspehov. Nelichov sin je sedaj dognal še to o svojem očetu, da se mu kot generalu dobro godi in se ne misli več vrniti v jugoslovansko domovino — v Subotico.

Kratke tedenske novice

Ravnateljstvo za prehrano pri kmetijskem ministrstvu v Beogradu je določilo 200 vagonov pšenice za pasivne kraje v Sloveniji.

Lani se je vrnilo skozi Maribor iz Francije in Nemčije v našo državo 12.137 sezonskih delavcev, ki so prinesli v Jugoslavijo 31 milijonov din.

V 390.000 izvodih so začeli pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu izdajati mesečnik »Radniško osiguranje«, katerega pošiljajo zastojni zavarovancem in ima ta mesečnik v vsej Jugoslaviji največjo naklado.

Bolgarsko-sovjetska trgovinska pogodba je bila v Moskvi sklenjena za dobo treh let. Gre za medsebojno izmenjavo raznega blaga v skupnem iznosu za eno milijardo lejev.

Italijanski zunanji minister Clano je izjavil madžarskemu zunanjemu ministru Czakyju v Benetkah 6. januarja, da Italija ne bo nikdar dopustila, da bi Madžarska postala druga Finska.

Po uradni statistiki je glasovalo na južnem Tirolskem od 267.000 Nemcev za Nemčijo 185.000. Na jesen leta 1940 bo zgubila Nemčija v zraku premoč in jo bosta nadkrilili z letali iz Amerike Anglija ter Francija — tako pišejo Angleži.

Po novih gospodarskih ukrepih v Nemčiji, katere bo izdal gospodarski diktator maršal Göring, se bodo držali načela: Več delati in manj jesti!

Vse pustne prireditve so v nemškem rajhu radi vojna prepovedane.

Nemčija je zavrnila in poslala nazaj v Italijo v Finsko namenjeni italijanski vojni material.

Ptice na pobegu. Nedavno so imeli v Švici stanovalci ob jezerih zanimive obiskovalce. Ob svetskarskih jezerih so se pojavile cele jate neznanih ptic, priletele so in niso odletele, marveč so tamkaj ostale. Te ptice so prišle s severa, in sicer s Finske, kjer so prej domovale na tamošnjih jezerih. Prgnale so jih grozote vojne. Naselile so se sedaj v nevtralnici Švici, kjer upajo, da bodo mogle v miru živeti.

Izseljevanje Nemcev iz Litve bo pričelo marca in bo trajalo dva meseca. Litvanski Nemci, katerih je 31.000, bodo naseljeni na področju Suvalkov na Poljskem.

Sedem komunističnih poslancev v vojaških uniformah so vrgli v minulem tednu iz francoskega parlamenta.

V francoski armadi služi 15.000 duhovnikov, ki so pomešani po polkih kot navadni vojaki.

Predsednik Finske Kallio je rekel v svojem nagovoru na tuje časnikarje, da je bilo na Finskem od sovjetskih letalskih bomb v enem mesecu ubi-

Petrolejske zaloge Mehike

»Finančni vestnik« poroča iz mesta Mehike, da je ondi za takojšnji izvoz pripravljenih 13 milijonov sodov petroleja. Ker Mehika ne more petroleja nič več pošiljati v Nemčijo — piše omenjen list (Financial Times), ga bo prodala Franciji in Angliji.

Nov redilni prašek za prašice. Za 1 prašico zadostuje samo 1 zavitek za 6 dni. Poštnina povzeta za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 dni, od 5 zavitkov naprej 12 dni.

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

★

Naprej ne more, nazaj ne more, a vse one črne veje, ki iz grmovja štrlijo, so kakor dolgi prsti, ki na njega kažejo: »Ti si, ti si hudodelnik!« Tudi ona obeljena krčma z okenci, od ognja se bleščečimi, podobna je ogromni glavi s plamenečimi očmi, kakor da mu grozi, kakor da mu hoče reči: »Ti si, ti si hudodelnik!« Tudi oni plameni s pogorišča, ki režejo v nebo, podobni so žarkim jezikom, ki Bogu kličejo: »Tule je, tule je hudodelnik!«

Tedaj je hudobnež zbral vso svojo moč, pritisnil je lakto k rebrom in se dal v beg. Bežal je, bežal brez glave za prvi grm, na prvo pot. Ko bi ga bile noge nosile, letel bi bil do konca sveta, planil bi bil v Savo, toda kakor da ga je udarila strela, se je zdrzil in obstal. Tu je križpot, tu je znamenje, na križu pa razpeti Bog. Odsev ognja je drhtel na Odrešenikovem bledem licu. Pisar se je zgrabil za glavo in zastrmel v razpelo. Oh, to lice, to blede lice na križu, to ga peče in žge! Ali se ne mrači oko, čelo od srda,

30

ali ne drhti lice Božjega sina od groze in studa, ali se ne odpirajo zopet te krvave rane in po lesu križa teče rdeča kri, kakor da je Božjemu sinu žal, da je odrešil svet? Da, da, da! je zaškripal pisar v grozi. Ne, ne, ne! to je les, to je domišljija, farska bajka! se je pisar zakrohotal. Ali vnovič je planil žar na križ kakor blisk. Da, da, da! je odrevenel pisar in se zrušil pod križ.

Pisar je prespal noč na rosi. Ko se je navsezgodaj zbudil, si je šel z dlanjo čez čelo, ker mu je v glavi strahovito šumelo. Začel je premišljevat, kaj se je sinoči zgodilo. Vse se mu je zdelo kakor hude sanje. Da je ostal pod vedrim nebom, ni bilo nič čudno. Kolikokrat se je po pijani noči že zbudil na tem kraju! Nazadnje je dvignil glavo, zagledal križ in se zakrohotal:

»Ha! Ha! Ha! Tu si torej, moj Božji sin? Dobro jutro! Glej ga, danes si dober, danes si lešen! Zdelo se mi je, da si živ. Nikar me več ne straši, saj sva si stara prijatelja. Pusti ti mene na miru, jaz bom pa tebe. Za mene ti ni bilo treba umreti.«

Pisar je počasi vstajal, obrisal si je prah z obleke in odšel v vas. Martinove hiše se je daleč naokoli izognil, poškilil pa je proti njej in se prepiral, da

tih 284, hudo ranjenih 269, lahko ranjenih pa 200 civilistov. V prvem vojnem mesecu so sestrelili Finci 170 sovražnih letal s posadko vred.

Finski smučarski prvak Wanin se je kot tovarniški inženjer sam prijavil v službo navadnega vojaka in je bil dodeljen posebnemu smučarskemu oddelku, v katerem služijo svetovno znani smučarji Petkanen ter brata Lappalainen. Znani finski težkoatlet Erki Tamila je padel v bojih za svobodo domovine.

Radi sovjetskih neuspehov na Finskem je bil odstavljen jud Kaganovič, komisar za letalsko industrijo.

Podsula v rudniku Creek v državi Virginia v Severni Ameriki in so izgubljeni. Čeno ob 21 letnici strahovitega potresa v Messini na italijanskem otoku Sicilija je huda potresna nesreča opustošila Turčijo. Messina je zgubila tedaj 86.000 ljudi, Turčija pa tokrat polovico manj.

Cigaretni odpadki so povzročili v mestu Minneapolis v Združenih državah Sev. Amerike požar hotela, v katerem je zgorelo 18 oseb, 30 je pa bilo nevarno opečenih.

V Argentini v Južni Ameriki imajo v senci 38 stopinj vročine in umre dnevno več oseb od sončarice.

Ali si že obnovil naročnino?

Varujte se špijonov!

Špijon ali vohun igra v modernem oboroževanju in v vojni najvažnejšo vlogo. Vsaka država ima pri vladi z najboljšimi močmi zaseden oddelk, kateri skuša s pomočjo dobro plačanih špijonov izvedeti: kako in v koliko je napredovalo v tej ali oni državi oboroževanje, kako izgledajo in kje so utrdbe ter obrambne črte, kje so nastanjeni in kako močni so posamezni vojaški oddelki itd.

Spretni vohuni danes zvedo vse. Samo na podlagi špijonaže zbranih podatkov je mogoče ustvarjati protiukrepe, organizirati obrambo in v primeru vojne protinapade.

Ogleduhi obeh spolov so najboljše plačani. Samo trikrat gorje špijonu, ako ga razkrinkajo ter primejo. Za špijonažo so določene povsod po svetu najbolj stroge kazni in v vojnem času pa takojšnja usmrtitev!

Kaj je špijon in kaj ga končno čaka, smo videli Slovenci v Galiciji, na Poljskem, v Italiji in po drugih v vojno zapletenih pokrajinah. Kmalu po izbruhu sovražnosti je bilo videti grozne prizore obešanja in streljanja ljudi iz vseh stanov, kateri

so bili obdolženi vohunstva in jih je doletela koj smrt.

Mojstri v ogleduštvo so Angleži in Nemci. Koliko je koristila Nemcem špijonaža, smo čitali ob napadu Nemčije na Poljsko, kjer je bilo Nemcem vnaprej dobro znano, kako močni so Poljaki, kje imajo letala, skladišča vojnega blaga in streliva, in da so brez prave obrambne črte, o kateri smo bili vsi drugi prepričani, da je zgrajena ob Visli.

Kar se tiče preganjanja špijonaže, prednjačita narečno-socialistična Nemčija in sovjetska Rusija. Po nemških kolodvorih so povsod veliki napisi: Pozor pred špijoni! Bodite molčeči in previdni, ker uho špijona sliši vse!

Javnosti pa je itak znano, kako zagrabljuje rdeči diktator Stalin od časa do časa za obdolžitve o vohunstvu in se otresa s smrtno kaznijo vseh njemu neljubih oseb na najvišjih mestih.

Kako se je treba skrbno varovati špijonov, naj nam bo za zgled junaška Finska. Odkar so se osvobodili Finci izpod sovjetskega kladiva ter srpa, so posvečali vso skrb tujcem, katerim so vsem presneto dobro pretipali jetra in obisti, preden so

Sovjetski general Stern poveljuje ruskim četam proti Fincem

Churchill, angleški minister morarice, Nemcem bodeči trn v peti

Väinö Tanner, finski zunanji minister

Saalwächter, novoimenovani nemški general-admiral

to ni bil sen. Črno pogorišče, na katerem je nekoliko vaščanov stražilo in razgrinjalo oglje, mu je pokazalo vso strašno resnico.

Pisar je šel berača iskat, toda ni ga našel nikjer. Hotel je od njega zahtevati denarja, da bi poplačal ciganu Ugarkoviču dolg za to, kar je sinoči zaslužil pri Martinovem senu. Nazadnje je sredi poti srečal župana.

»Dobro jutro, Janko!« je rekel pisar.

»Bog ga daj, Mikica! Presneto si zgodaj na nogah. To ni tvoja navada.«

»Tvoja tudi ne. Kaj je tebe nagnalo iz hiše?«

»Eh, saj veš! Moram! Služba — služba! Moram v mesto, da javim za ogenj pri Martinu.«

»Strašno je bilo.«

»Res, Boga mi, strašno. Zdaj Martinu le malo še manjka, da ni berač. Revež Martin!«

»Da, da, revež Martin! Ali mu je mnogo pogorelo?«

»Kako da ne! Koruza, žito, seno, koruznjak, hlev. Ali nisi bil pri ognju?«

»Nisem. Ne gledam rad take reči, ostal sem v krčmi; ko se je ogenj polegel, sem šel domov. Torej mnogo škode, praviš?«

»Saj ti rečem, da mu je skoraj vse pogorelo. Pa še huje bi bilo, ko bi Andrija ne bilo. Malo je manjkalo, da ni šla tudi hiša in še Matova domačija. Prekleta roka, ki je to podtaknila, ker to ni nič drugega kakor tista vražja zavist, ki je Martinu že živino pokončala.«

»Ah, morda je slučaj. Včeraj se je toliko streljalo po vasi, morda je kak pijanec nehote vžgal seno iz puške; ker kako bi mogel kristijan hote kaj tako hudega storiti? Bo, bo, kak pijanec je vžgal.«

»Pa ni, ti rečem. Naenkrat ti je začelo goreti seno v stogu pa tudi pod streho nad praznim hlevom. To se ni moglo po nesreči zgoditi. Pri tem je moral biti človek. Vsaj tako vsi v vasi pravijo.«

»Pa kaj praviš, Andro da je hiši obranil?«

»Da.«

»Kako se je spet vrnil? Saj ga že mesec dni ni bilo več. Reklo se je, da je šel nekam v službo. Včeraj pa se ti ko strela z jasnega zaleti med nas pri krčmi.«

»Bog si ga vedi, kje je bil! Videl sem ga, ko je prišel iz mesta v Jelenje. Sedel sem ravno pred Kranjčevo krčmo. Še vprašal me je, če mu oče ni šel kam iz vasi, jaz pa sem mu odgovoril, da je najbrž

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedu in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

jim dovolili naselitev in izvrševanje trgovine ali obrti. V sedanji rusko-finski vojni Rusi niso nič kaj poučeni o finskih zadevah.

V zadnjem tednu je objavilo slovensko časopisje, da je osebni promet z našo močno sosedo malodane zaprt. Nemški konzulati v naši državi dajejo v najnovejšem času vizume za potovanje v nemško državo le osebam, ki prinesejo dokaz, da je njihovo potovanje v »interesu nemške države«. Pray tako pa prihajajo tudi iz Nemčije k nam le osebe, ki potujejo v »interesu nemške države«. Kakšni »interesi« so to, pa si lahko predstavljamo. So to ali zastopniki velikih nemških gospodarskih družb, ali pa potniki, ki imajo kakšno tajno poslanstvo. V osebnih in brzih vlakih, ki prihajajo iz Nemčije, so ponavadi le službujoči železničarji, financarji in obmejni policisti, le redkokdaj so v njih še nekateri redki potniki. Baje je ta zapora osebnega prometa v zvezi z velikimi izmenjavami nemških vojnih sil, ki se sedaj vršijo severno od Gradca in zapadno od Celovca.

Iz navedenega poročila je razvidno, da se bližamo resnim časom. Radi tega prosimo podeželsko ljudstvo, naj bo v svojih pogovorih s prijaznimi tujci previdno pri voznjah po železnici, v avtobusih in ako prihajajo pod krinko agentov v kmečke hiše.

Špijon zna zaplesti nič slabega slutečega kmečkega človeka v na videz nedolžen pogovor, iz katerega pa marsikaj zve ali pa sklepa, kar se da prodati za bogato nagrado kaki sosednji državi.

Posnemajmo Fince glede previdnosti napram ljudem, katerih ne poznamo, ki nas napeljujejo v razgovore, kateri se sučejo okrog vojaštva, ali pa so obrambnega in prehranjevalnega značaja.

Vsak pravi Slovenec ljubi svojo zemljo, svojo ožjo domovino in Jugoslavijo, v kateri je svoboden po veri, jeziku in v gospodarstvu. Če smo navdušeni Slovenci in Jugoslovani, skrbimo, da bomo to, kar nam je dal 20 letni svobodni razvoj, ohranili preko sedanjih hudih časov. Največ bomo vsi koristili državi in obmejni slovenski zemlji, ako bomo skrajno previdni v občejanju z vsiljivimi neznanci, ki so le pobeljeni grobovi, v katerih je zakopana špijonska gniloba!

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

G. Anton Šparl na zadnji poti. V zadnji številki je poročal »Slov. gospodar«, da je odrešila smrt trpljenja v mariborskem sanatoriju g. Antona Šparla, dolgoletnega kaplana v št. Petru pod Svetimi gorami. Iz Mariboru so prepeljali rajnega v rojstni kraj v Jarenino, kjer je počival na mrtvaškem odru v hiši svojega brata Franca v Vajgnu. Na zadnji poti so spremljali 10. januarja dobrega Tončka poleg 17 duhovnih sobratov in številnih Jareninčanov šentpeterčani, kateri so odposlali močno zastopstvo slovenskih fantov in deklet Dekliškega krožka ter gasilcev z zastavami. Pogreb je vodil g. Avgust Šparl, pokojnikov brat in katehet v Mariboru. V cerkvi je govoril slovo g. Anton Cafuta, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Ob odprti grobnici na jareninskem pokopališču, v kateri počivajo v Jarenini umrli duhovniki, se je poslovil od blagopokojnega g. jareninski dekan in kanonik Jožef Čizek, župnik umrlega g. Ivan Rančigaj in zastopnik šentpeterskega učiteljstva. Žalostinke so odpeli jareninski pevci in s tem zaključili pogreb pri vseh priljubljenega slovenskega duhovnika, kateremu je naklonila usoda zadnje počivališče v rojstni fari.

Prvi mrlič v novem letu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Prvi mrlič v novem letu je bila v naši fari ugledna 59 letna posestnica Marija Planinšek iz Sp. Pletelj. Bila je vzorna mati in gospodinja. Podlegla je pljučnici. Pokopali so jo oni ponedeljek. Naj počiva v miru! — Žalujemo naše sožalje!

Velik prijatelj »Slov. gospodarja« umrl pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Nemila smrt je na starega leta dan vzela iz naše sredine spoštovanega in nad vse dobrega gospodarja Dagonika Alojzija, ki je dočkal 67 let. »Slov. gospodarja« je kaj rad čital, ki je dolgo vrsto let zahajal in še zahaja v njegovo krščansko hišo. Bog mu bodi plačnik za njegova dobra dela! Dobri ženi in gospodnji ter sorodnikom naše iskreno sožalje!

Umrli je oče uglednega duhovnika. V 73. letu starosti je pri Sv. Tomažu pri Ormožu umrl oče dravograjskega g. prošta, Matija Munda. Pokojnega se bodo spominjali še pozni rodovi kot vernega, zavedno slovenskega moža, ki je svoje življenje posvetil družini, narodu in cerkvi. Vsem, katere je njegova smrt navdala z žalostjo, naše iskreno sožalje!

Za možem umrla še žena. Jedva smo pokopali Ludovika Zadravec, posestnika iz Huma pri Ormožu, že so zvonovi naznanili, da se je pre-

selila v večnost žena prej imenovanega pokojnika, gospa Marija Zadravec, roj. Masten, v 39. letu starosti. Pokojnica je bila vzor žene na verskem kakor tudi na prosvetnem polju. Ni je oviralo še tako slabo vreme, da bi se ne bila potrudila eno uro daleč k sv. zakramentom. Bog jo je na prvi petek tega leta poklical k sebi, opalil smo jo pa na prvo nedeljo pri podružnični cerkvi na Humu ob veliki udeležbi znancev in prijateljev. Naj blaga pokojnica uživa s svojim možem mir in pokoj ter se pri Bogu spomni svojih otročičev, ki so ostali sirote poleg svoje 80 letne babice!

Zgledna smrt Marijinih družbenk. »Dekleta, obhajajte prve petke, da boste kot jaz srečno umrle«, je rekla 31 letna Pauričeva Hanika iz Verjan pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah tik pred smrtjo na sveti dan. Radi žalosti za hčerko ji je pa na Novega leta dan sledila v večnost še njena dobra mama, ki zapuščala moža in pet otrok. Zglednim Marijinim družbenkam naj sveti večna luč — žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa na Polensaku. Najstarejši faran je umrl lani 82 letni Turšak Jakob iz Polenec. Podlegel je neozdravljivi vodeniki. Dne 8. decembra smo ga spremili v obilnem številu v lepem sprevodu na njivo zemskega počitka. Pogrebi so na sedmini v spomin rajnega Jakoba nabrali 37 din za lavantinsko bogoslovje. — Njemu je sledil nagle smrti, zadet od možganske kapi, komaj 37 letni žgeč Franc, kmet iz Zamenec, ki je zapustil več nepreskrbljenih malih otrok in žalujočo mlado vdovo. — Ob koncu leta je pa podlegel po daljši bolezni želodčnemu raku Erlih Ivana, 63 letna užitkarica iz Brezovec. — Vsem tem in v minulem letu umrlim naj sveti večna luč — preostalim svojcem pa naše sožalje!

Vzoren mož umrl. V 58. letu starosti je umrl 9. januarja v Slov. Bistrici Franc Leskovar, upokojeni železničar ter posestnik. Rajni je bil vzor krščanskega moža. Zadnje pot so mu posodili poleg številnih prijateljev ter znancev štirje duhovniki. Dobremu možu, ki je bil dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja«, svetila večna luč!

98 letni starček umrl. Pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini je umrl 98 letni Gregor Hrepevnik, ki je služil v mladih letih pri svetokriškem župniku Janezu Kalinu in je večkrat vozil svetniškega škofa Slomškega v Poljčane na vlak, kadar se je mudil na birni v rogaški dekaniji in je bil

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

MOSTIN

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

v veliki krčmi, kjer se kmetje dogovarjajo za kandidate. Jaz sem ga spet vprašal, od kod prihaja in kje je bil, mi pa ni odgovoril. Kaj pa ste, hudirja, z Matom napravili?»

»Ali sem bil jaz kriv, da je bil pijan in se je kotešev lotil — potem pa so udarili vsi na njega kakor ose! Dobil je, kar je iskal. No, povej mi, ali si Luka videl! Iščem ga po vsi vasi, a ga nikjer ni.«

»Eh, saj ga ni v Jelenju. Ko sem navsezgodaj stopil iz hiše, sem ga opazil, ko je hitel mimo. Bil je zelo zamišljen in je venomer nekaj sam s seboj gondral. Vprašal sem ga, kam hiti, on pa je dejal, da gre v mesto, da gre na sodnijo.«

»Na sodnijo?«

»Da, da! Ker da ima tam polno opravkov.«

Pisar se je zganil. Kaj namerava Luka na sodniji? Vedno je pošiljal pisarja, ker se je sam nekako bal sodnije, ker ni hotel imeti opravka z gospodo v mestu, niti videti ni maral tiste prekleste mestne hiše, v kateri je preživel svoje prve nevesele dni. Zdaj, prav zdaj pa je šel k tisti gospodi, proti kateri je pri kandidacijah rovaril. Odkod si je vzel pogum? Nikoli ni delal nič brez Mikice, danes ga je potisnil v stran. V pisarjevi duši se je zbudila slutnja. Morda

se ga hoče berač rešiti? Morda ga je strah? Kaj bi moglo biti? To je pisarja peklo in grizlo. Pa tudi ni bila šala. Saj Luka ga je živil; ko bi se mu berač zdaj izmuznil, ko je imel prejeti denarja za svojo agitacijo, bi bilo gorje.

Pisar se je poslovil od župana in je šel po stranski poti, pri sebi pa si je rekel:

»Oj, to je treba razjasniti! Tudi ti, Mikica, pojdeš danes v mesto.«

Pisar je čakal do poldneva, toda berač se ni vrnil; čakal je popoldne, še ga ni bilo. Vse huje je začel sumiti. Nazadnje se je odločil in je mahnil naravnost v mestno hišo na sodišče.

»No,« je poprašal svojega prijatelja pisarja, »ali je prinesel kateri Jelenjčan denar za Luka?«

»Ni, Mikica.«

»Ti kmetje so pravi lopovi. Daj, amice¹, pripravi svoje zapisnike, morali jih bomo rubiti.«

»To že, amice,« je odgovoril sodni pisar, »za Luka ne, ampak za gospoda Radiniča bomo.«

»Kakega Radiniča?«

¹ Prijatelj.

val pri svetokriškem nadžupniku. Stari Hrupevnik je rad pripovedoval o Slomšek, kojega pridigo ob priliki blagoslovitve temeljnega kamna za

nadžupniško cerkev pri Sv. Križu si je dobro zapomnil. Bog daj rajnemu Slomškovemu častilcu večni mir in pokoj!

Dopisi

Prevalje. (Gibanje prebivalstva.) V letu 1939 je bilo poročenih 23 parov. Rojenih je bilo 70, in sicer 34 fantov in 36 deklic. Umrlo je 50 oseb. Od teh je bilo 24 moškega in 26 ženskega spola. Najvišjo starost je dosegel Ivan Suler, p. d. Trob: 86 let. — Niso več na Prevaljah tisti časi, ko je bilo nad 200 rojstev na leto pa tudi do 200 smrti. »Kraj, ki umira«, je zapisal Jurač, a vendar se ne izumiramo. Saj imamo še vedno 20 duš prirastka v minulemu letu, čeprav se je mnogo dela zmognih mladih ljudi izselilo, da si drugje poiščejo dela in kruha.

Sv. Lovrenc na Pohorju. V preteklem letu je bilo rojenih 68, 35 fantov in 33 deklic. V poročno knjigo je bilo na novo vpisanih 18 parov; od teh je bilo 15 parov poročenih v domači župnijski cerkvi, en par v podružnici sv. Ignacija, po en par pa v Pušcavi in v Mariboru. Umrlo je v mesecu juniju 57 oseb, 30 moških in 27 žensk. Samo 46 je pokopanih na domačem pokopališču, na sosednjih pokopališčih počiva 11 oseb: osem na Breznem, ena v Ribnici, ena v Pušcavi in eno so odpeljali v Varaždin na Hrvaško. — Želimo vsem novorojencem zdravje in milost božjo — novozakoncem srečo in zadovoljno življenje — rajnim pa sveta nebesa!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na sedmimi za pokojno Marijo Planinšek so žaljoči počastili njen spomin z zbirko in darovali za novo bogoslovnico v Mariboru 100 din in za dijaško sementišče 100 din. Iskrena hvala!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zima nas stiska, da je jo! Njena žrtev je tudi poročni delavec Lacko s Strnišča, ki je pri vožnji iz majšperške tovarne na ptujstogorskem klanecu ponoči nesrečno padel s kolesa. Posestnica Burjan v Apačah je pa v zledenem hlevu nesrečno stopila na rjav krevelj. — Preko praznikov je bilo iz naše male fare v bolnišnici 23 ljudi!

Prihova. Življenje in smrt sta v naši župniji, ki šteje 1433 duš, takole gospodarila: rojstev smo imeli 24, 15 dečkov in 9 deklic, nezakonski so bili 4 (od teh sta prinesle dve od drugod domov, ena iz Zagreba in ena iz Slov. Bistrice). Poročenih je bilo pet parov. Zanimivo je pri tem, da v preteklem predpustu ni bilo tu nobene poroke, kar

se še ni zgodilo, odkar obstoji župnija, ki je bila ustanovljena leta 1786. Zadnja poroka pa je bila že v adventu, ko se je poročila najmlajša lanska naša nevesta Ajd Hermina, stara 17 let. — Smrt pa je pokosila 15 oseb, 11 moških in 4 ženske. Večinoma so mrli med 60 in 80 leti. Najstarejši je bil 83 letni Ratej Janez iz Barja 11. Tedaj je pri nas življenje premagalo smrt za devet začetnikov življenja ali za 62%. To je še veselo znamenje telesno in duševno zdravih ljudi.

Polenšk pri Ptuj. Naša farna bilanca izkazuje za minulo leto sledeče: rojstev 51, in sicer 30 dečkov in 21 deklic, nezakonskih 8. V večnost je odšlo 32, 19 moških in 13 žensk. Prirastek je torej 19 novih Polenštanov. Poročenih je bilo 14 parov. Nekaj fantov pa si je poiskalo svojih življenjskih družic izven naših mej.

Majšperg. Rudnik na Medvecih zaposluje okrog 20 ljudi. Kopači premoga zaslužijo 25 din, vozači pa 18 din na dan. Vsi, kateri so zaposleni, se pa pritožujejo, da se jim pri izplačilu prekomerno odtrguje, včasih v 14 dneh kar za 200 din in še več. Prav tako so izplačila neredna, dostikrat se zgodi, da morajo delavci zelo dolgo čakati na denar, pa še vsega zaslužka ne dobe. Kopači pa vidno hirajo, ker so rudniške naprave zelo slabe. Vsak kopač že po kratkem času kašlja. Naj bi Delavska zbornica stvar uredila, da ne bodo ljudje po nepotrebnem izgubljali zdravja pri slabih rudniških napravah. Če sedanji lastnik ne more radi gospodarskega stanja stvari urediti, naj rudnik prevzame država ali kdo drugi, saj premoga je dovolj.

Apaska kotlina. Dne 17. decembra se je zbralo na šoli v Stogovcih lepo število naših otrok in staršev, da prisostvujejo proslavi božičnice, ki je bila zopet uspeša slovenska prireditev v tukajšnjih narodnostno mešanih krajih. Po nagovoru šolskega upravitelja so se vrstile deklaracije in igrici »Božična pošta« ter »Mir ljudem na zemlji« in živa slika »Jaslice«. Med posameznimi točkami je mladinski pevski zbor zapel nekaj naših lepih narodnih pesmi. Obdarovanih je bilo 145 otrok z blagom za obleke in perilo, z gotovo obleko, s čevlji in drugimi lepimi darovi v skupni vrednosti 7100 din. Vsem darovalcem pošiljajo

na tem mestu najlepšo in najpristranejšo zahvalo za njih dobroto. drobna otroška srčeca naše slovenske mladine na skrajni točki severne meje.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Novoletno poročilo g. župnika s priznico nas je iznenadilo, da se je lansko leto v naši širni župniji poročilo samo 19 parov. Rojstev je bilo 118, a mrtvih 75. Med temi je bilo nekaj jetičnih primerov. Zadnja za jetiko umrla je bila poročana na novega leta dan, mlada, še življenja željna žena iz Rožičkega vrha. Kakor poročajo zdravniki, se je ta ženska skoraj hudo razpasa tudi po Slovenskih goricah. Iz naše župnije se je lansko leto zdravilo več bolnikov v bolnišnicah, par primerov pa v sanatorijih. Zanjega decembra je odšel iz naše srede iskat še drugo zdravje v sanatorij ruskega Rdečega križa v Vurberg Hrašovec Martin, posestnik iz Grabonaša. Želimo mu skorajšnje vrnitve ter ljubelega zdravja! Treba bo tudi med nami delati z družinami močmi, da to morilko zatremo in se je obranimo!

Murska Sobota. V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo čitali, da je dobila občina za ljudsko šolo skoraj poldrug milijon dinarjev posojila. Sedaj se bo, kakor upamo, kmalu začelo z gradnjo poslopja, ki je zares nujno potrebno. — Ista zadeva je z gimnazijo. Sedaj je gimnazija v poslopju, ki je bilo zgrajeno za štirirazredno meščansko šolo. Zdaj je v tem poslopju okrog 15 oddelkov. Obljubimo smo že sili. — Na praznik sv. Treh kraljev je imela podružnica naše kmetijske družbe v dvorani gostilne Flisar svojo letno skupščino (občni zbor), na kateri je bil soglasno izvoljen stari odbor z g. Kührar Štefanom na čelu. — Pred kratkim je nastopil na tukajšnjem okrožnem sodišču službo v svojstvu namestnika državnega tožilca g. dr. Trampuš, ki je doslej služboval v Mariboru. — Pretekli teden se je mudil pri nas na službenem potovanju g. Josip Mozetič, novi finančni ravnatelj ljubljanskega ravnateljstva, ter je ob tej priliki izročil upravitelju tukajšnje davčne uprave g. Germovšku red Jugoslovanske krone V. stopnje, h kateremu mu iskreno častitamo!

Dokležovje. Letos je pri nas pritisnila taka zima, da je deroča reka Mura, ki nam malone vsako leto dela s svojimi poplavlami sitnosti, popolnoma zamrznila. Na nekaterih krajih je led tako močan, da se lahko preko njega pride na drugo stran. Zadnjikrat je bila Mura zamrznjena pred desetimi leti.

D. Bistrica. Pred kratkim je bil naš rojak Horvat Štefan na okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojen na en mesec strogega zapor, ker je kot

»Pa da! Ali ne veš nič o tem? To je čudno. Saj ti si bil zmeraj Lukova desna roka. Zato smo se davi tudi vsi začudili, da je prišel Luka sam, ker se je mestne hiše zmiraj izogibal kakor vrag križa.«

»Pa kaj je hotel?«

»Kaj? Prišel je z gospodom Radiničem pa sta pred gospodom sodnikom napravila pogodbo, da mu odstopa Luka vse terjatve proti Jelenjčanom, ki si jih ti iztožil, gospod Radinič pa mu je pred mojimi očmi naštel denar, same nove bankovce, kakor da so danes prišli iz tiskarne.«

»Čuj, amice, ne zbijaj norcev!« je dejal Mikica z drhtečim glasom.

»Nisem pijan in nimam za kaj norce zbijati. Na, poglej si sodno knjigo! Čitaj si! Tu, glej Lukov križ, da je dobil denar!«

Mikica je prebledel, onemel.

»Ali sta se morda skregala,« je nadaljeval sodni pisar, »da ti o tem nič ne veš?«

»Ni-ni-sva se!« je zajecal Mikica. »Pa kako Radinič, zakaj Radinič?«

»Pojdi se solit! Ali ga ne poznaš?« se je nasmejal pisar.

»Poznam. Pa kaj je z njim?«

»Ah, kaj se držiš kakor svetnik, ko pa si včeraj pil pri kortesaciji za novo gospodo, ki naj pride na mesto stare na vlado!«

»Jaz — da!« se je zapletel Mikica in ves zardel.

»Ne boj se mene! Tudi jaz sem — med nama povedano — za nove gospode in delam tako skrivaj zanje, ker vedeti se to ne sme.«

»Ah!« se je začudil Mikica.

»Da, a glavni kortes nove gospode je Radinič, on deli denar za volilne glasove.«

»Ali je res?«

»Pa tudi ti to menda veš, da je Luka kortes. Jaz sem Radiniču tudi rekel, da bi bilo dobro držati se Luka, ker ima vse Jelenjčane v malhi. Zdaj jih ima Radinič v žepu, a kupil je dobre dolgove, ker vsi dolžniki imajo svoje domačije in grunte. No, zdaj menda razumeš.«

»Ra-a-zumem,« je odgovoril Mikica ves iz sebe.

»Pa kaj se tako držiš? Saj zdaj je treba biti dobre volje. Zdaj je treba samo roko stegniti, kortesacija nese, ti pa si kortes. Vem to, vem. Luka je dosti zaslužil, vem jaz to, ker pišem korteske račune.«

(Dalje sledi)

JABLIN

za izdelovanje domače
pijace brez dodatka pravega
sadjevca. Zavitek
za 50 litrov 20 din, *
poštnino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rum-
ma z domačo slivovko.
Steklenica za 2 l rum-
a 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANO,

Maribor,

Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Leibner,

Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,

Slovenski trg 11

Inserirajte!

blagajnik krajevnega šolskega odbora nekaj tega denarja porabil v zasebne svrhe. Kazen je bila zato tako mila, ker je dejanje odkrito in skesanost priznal.

Sv. Sebeščan. Kakor je našim čitateljem že znano, smo s težavo dobili sedež naše občine k nam. Pa nekateri le niso hoteli mirovati. Delali so na vse načine, da bi se to spremenilo. Ti poskušali so končno veljavno propadli. — Tudi pri nas se je vršil kmetijski tečaj, ki sta ga priredila Kmečka zveza in banska uprava. Čudno se nam je zdelo, zakaj se ta tečaj ni vršil v naši šoli. — Na svetek 6. januarja smo imeli lepo veselost, ko smo blagoslovili novo slikarjo v naši cerkvi. Obrede je izvršil profesor verouka na soboški gimnaziji g. Alojzij Šostarec.

Dolnja Lendava. Zelo zanimivo je dejstvo, da smo pri nas, eni izmed največjih far v Prekmurju, že dolgo časa brez organista. To mesto smo že sicer hoteli izpopolniti in smo 20. decembra imeli organistovske volitve, pri katerih je bil izvoljen g. Tomori Ludovik, sedanjí organist v G. Lendavi. Toda on tega mesta ni sprejel in smo še nadalje ostali brez organista.

Sv. Vid pri Ptuj. Ob priliki letošnje božičnice je bilo obdarovanih nad 200 revnih šolarjev. Prelili so perilo, obleko, nekateri tudi čevlje. Upraviteljstvo šole se vsem darovalcem, ki so gmotno in moralno podprli letošnjo božičnico, prav prirečno zahvaljuje.

Sv. Marjeta nižje Ptuj. Ker mnogi ne vedo, se naknadno poroča, da se je božičnica vršila v naši šoli zadnji šolski dan pred božičnimi počitnicami. Nabralo se je v ta namen v denarju 1900 din, k čemer so odlično prispevali tudi Ptujčani, katere je v ta namen posetilo naše učiteljstvo. Tudi domačini v župniji so darovali primerno vsoto. Vsega se je razdelilo nad 2500 din vrednosti in je bilo obdarovanih 80 najpotrebnejših otrok. To v vrednost in zahvalo darovalcem in v posnemanje v bodoče! — Zadnji dopis od Sv. Marjete je tako pogrel mlade šmarjetčane in šmarjetčanke, da je bilo zadnje nedeljo kar 13 parov na oklicih. Bog daj, da bi v kljub baje nesrečni številki 13 vsi srečno živeli v novem stanu! — Zima se tako uveljavlja pri nas kot pred 11 leti. Nad 20 stopinj mraza smo imeli že večkrat. Pa nekako bomo že kolinili in gostije obhajali. Le vina pretakat se nikdo ne da k vinogradom v Haloze ali pa Slovenske gorice, dasiravno tam ni tako mraz. Je pa baje vseeno premrzlo za ta posel. Pa po hribih je marsikje vode primanjkuje, kjer ni večjih kapnic. Tudi petrolej je skoraj čisto »zamrznik«. Na sosednjem Hrvaškem ga je še dobili manjše količine.

Sv. Barbara v Haložah. Naši orožniki so spet nekaj zvedeli. Sedaj se nočejo izdati. Med ljudmi se sliši marsikaj, celo to, da se bo kmalu znalo, kateri so bili tisti, ki so pred več leti ubili Banta Rđakovega Hanzeka ob Vseh svetih. — Prijatelji, rojaki! Povabljeni ste, da vsi, ki ste že naročniki našega prijatelja »Slov. gospodarja«, pridobite še vsak enega novega, da boste lahko vse zvedeli, kar bo novic. — Dne 13. januarja smo imeli rekordno obiskan kmetijski tečaj v šoli. Predavali so nam gg. Kafol od banske uprave v Ljubljani o splošnem sadjarstvu in kmetijstvu, Tone Bantan o Kmečki zvezi in kmečki stanovski zavesti ter o združništvu, kmetijski referent iz Ptuja svetnik Jožef Šuštič pa o važnosti pridelovanja zelenjave za dom in prodajo, o gnojničnih jamah in važnosti gnojnice za kmetijstvo in vrtarstvo, o toplih gredah, kolobarjenju, semenogojstvu in še marsikaj. Izredno veliko število poslušalcev je predavatelje nagradilo z burnim ploskanjem. Radi kratko odmerjenega časa je bila debata prej končana in so se predstavniki organizacij pred in po tečaju z g. Kafolom sporazumeli glede želj, ki jih še imamo z ozirom na sušnilnico

in razne druge zadeve, radi katerih smo dobili na podlagi zanimanja za taka predavanja ugodna zagotovila. Kjer ni zanimanja, ne udeležbe — ni uspehov in po tem nas ocenijo tisti, ki imajo v rokah usodo prošelj naših organizacij. Vsa čast Barbarčanom za obilno udeležbo, vsem predavateljem pa najlepša zahvala!

Cadram, številke ljudskega gibanja dokazujejo, da naš kraj zdrav v prirodnem in moralnem smislu. V preteklem letu je bilo pri nas 74 rojstev, poročenih je bilo 25 parov, umrlo je 25 ljudi. Tako nizkega števila smrtnih primerov ni bilo, odkar obstoja naša župnija, ki je bila ustanovljena leta 1762.

Društvene vesti in naznanila

Prosvetnim društvom! Prosvetna zveza priporoča prosvetnim društvom in ljudskim odrom naslednje veseligre za pustni čas: »Kako sta prišla siromaka ob premoženje«, »Mlinarjeva Micka«, »Ženin na garah«, »Lizika, dekle s Pohorja, ali: Ne govori, fant, da me imaš rad«, »Miklavž in parkelj gresta v svate«, »Čudoviti možiček«, »Micka, premišli si«, »Tončka in Pepca nevesti«. Obrniti se je na naslov: Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova 6/I. — Naročila na priljubljeno veseligr »Dva para se ženita« sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Prevalje. Prosvetno društvo je preuredilo svojo knjižnico in jo preselilo iz dosedanjih prostorov pri Kristanu v sobo poleg župnišča. Knjižnica je odprta vsako nedeljo med prvo in drugo službo božjo.

Selnica ob Dravi. »Čitalnica« priredi v nedeljo, 21. januarja, v Slomšekovem domu burko v treh dejanjih: »Tončka in Pepca — nevesti«. Pridite!

Slivnica pri Mariboru. Fantovski odsek priredi v nedeljo, 21. januarja, ob treh popoldne in ob sedmih zvečer v šolskih prostorih krasno igro »V temotik«. Iskreno vabljeni!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V ponedeljek, 22. januarja, bo ob pol sedmih zvečer izključno za fante, stare nad 18 let, važno predavanje. — Na Svečnico pa že danes vabimo k pretresljivi narodni drami »Črna žena«.

Ptujska gora. Delo v našem Prosvetnem društvu je v zimskem času postalo spet bolj živahno. Prosvetna knjižnica je ponovno pregledana, ure-

jena in izpopolnjena z lepimi pripovednimi knjižgami. Knjige se izposojajo vsako nedeljo pred in po pozni sv. maši ter po večernicah. Le radi se gajte po njih! — Ker letos še nismo imeli občnega zbora Prosvetnega društva, se isti sklicuje za nedeljo, 21. januarja, ob treh popoldne v spodnji sobi v župnišču. Na občnem zboru naj bo zastopana vsa fara, vse članstvo naših društev, možje, fantje, žene, dekleta!

Kostrivnica. Fantovski odsek priredi v nedeljo, 21. januarja, ter naslednjo nedeljo, 28. januarja, obakrat ob treh popoldne v dvorani g. Bratuša veseligr »Dva para se ženita«. Med odmori igra godba na pihala. Dobiček je namenjen za gradnjo društvenega doma. Pridite!

Trbovlje. Kmečka zveza je imela zadnje nedeljo občni zbor. Izvolili so nov odbor s Feliksom Gričar, posestnikom v Retju, kot predsednikom. Prav je, da ostane Kmečka zveza to, za kar je namenjena in se bodo tako kmetje bolj uveljavili tudi v naši občini, in bolj spoštovani bodo, kakor če bi se obesali na kake levičarje. — Županstvo se je zadnje leto malo menilo za kmečke potrebe in ceste, vsa briga in izdatki so šli za ureitev nove občinske palače. — Kmečka zveza priredi v ponedeljek, dne 22. januarja, celodnevni kmetijski tečaj. Trije govorniki bodo poročali o najvažnejših kmečkih zadevah. Tečaj se bo vršil v Društvenem domu z začetkom ob osmih. — Poročila sta se v Knezdolu dva mlada gospodarja, spodnji in gornji Brecl. Bog daj srečo z novimi gospodinjami, da bi oba posestva trdno držala ko doslej!

Krajevne organizacije JRZ!

Januarja se na občini popravljajo volilni imeniki! Stavite nujno županstvu predlog za vpis naših volilcev! Po zakonu o volilnih imenikih morajo občinske uprave vsako leto od 1. do 31. januarja popravljati volilne imenike po uradni dolžnosti; pri tem vpišejo vanj po svojem sklepu vse osebe, ki imajo volilno pravico in niso vpisane, ter zpušajo na isti način one osebe, ki so izgubile to pravico. Vojake, ki so odslužili svoj rok, vpisujejo občinske uprave po uradni dolžnosti v volilni imenik po odslužitvi roka. Prav tako vpišejo vojake, ki v tem letu odslužijo svoj rok. Najkasneje do 5. februarja pošljejo občinske uprave tako popravljene volilne imenike pristojnemu okrajnemu sodišču v potrditev.

Sedaj, meseca januarja, popravljajo občinske uprave volilne imenike po uradni dolžnosti. Popravki se torej ne vršijo na podlagi reklamacij, kakor med letom, temveč po uradni dolžnosti. Vpis v volilni imenik ali izbris je torej sedaj meseca januarja mnogo lažji nego med letom, ker ni treba za to nikakih dokumentov. Sedaj zadostuje samo, da zastopniki krajevnih organizacij JRZ ali posamezniki opozorijo občinske uprave na tiste, ki niso v volilnem imeniku, pa imajo pravico do tega, kakor tudi na tiste, ki so v volilnem imeniku, pa nimajo pravice biti vpisani.

Krajevne organizacije JRZ naj torej sedaj nujno pregledajo volilne imenike svojih občin in si volilne imenike prepisejo. Predsednike krajevnih organizacij JRZ prosimo, da takoj skličejo sejo krajevnega odbora JRZ z edino točko dnevnega reda: pregled volilnih imenikov in predlogi za vpis, oziroma izbris volilcev iz volilnega imenika. Na tej seji naj si porazdelijo delo čimbolj pordobno, tako da noben naš volilec ne bo izpuščen, da pa bo iz volilnega imenika izbrisan tudi vsak, ki v njega ne spada. Občine so itak morale razglasiti, da se do 31. januarja uradno popravljajo volilni imeniki. Dopolnite ta razglas občin še vi s posebnim pozivom na vse naše volilce, da vas pridejo opozoriti, če vedo za koga, ki ni vpisan v volilni imenik, pa ima do tega pravico. Lahko pa takega priglasijo tudi naravnost občini. Vpis v volilni imenik lahko pri občinski upravi zahteva tudi vsak sam zase ali pa za drugega.

Opozarjamo, da se v volilne imenike po uradni dolžnosti vpisujejo vsi, ki imajo volilno pravico, če so najmanj leto dni nastanjeni v tej občini. Samo 14 dni je še časa do 31. januarja, ko mora biti vpisovanje po uradni dolžnosti zaključeno. Zato prosimo vse krajevne organizacije JRZ, da gredo nujno na delo!

Kmečka trgovina

Ali se pitanje živine izplača?

Naši ljudje goveje živine za prodajo splošno ne pitajo. Po sejnih vidimo radi tega živino v takem stanju, da ji na suhe kolake lahko obesijo klobuk. Mesarji, predvsem pa prekupevalci, pa iz take živine norce brijejo in ponujajo zanjo smešno nizke cene. Resni kupec izvoznikar, ki navadno živino plača, se pa za tako živino niti ne zmeni, ker je pač ne more prodati v tujini, katera za hleva prvovrstno pitano živino. Vsa taka živina ostane torej na izbiri mešetarjem in redkim veleposestnikom, ki navadno kupijo slabo plemensko živino po zelo nizki ceni, jo porede in drago prodajo. Vemo za primer, ko je veleposestnik nedavno prodal pitane vole po 6.10 din kg žive teže ter dobil zanje nad 9000 din. Ob istem času je kupil plemenske vole po 4.25 din kg žive teže, ki so bili po višini in postavi prav tako veliki kot prodani, a dal je zanje nekaj nad 4000 din. Po dveh mesecih pitanja je torej poleg gnoja dobil skoraj 5000 din čistega, v hlevu je pa imel isto stanje živine.

Da se pitanje izplača, nam služi še sledeči primer: Te dni je bilo na mariborski kolodvor prigranah več parov volov, ki so se natovorili in poslali v Nemčijo. Dva para sta bila lepo pitana in sta dosegla en par 6.10 din kg žive teže, drugi par pa 6.25 din. Ostali volvi, ki so bili bolj plemenski so bili po 5 din, 5.50 din in 5.75 din kg žive teže. Posestniki, ki je dosegel za svoje vole 6.25 din vprašam, kako se mu je kaj izplačalo pitanje. Povedal mi je sledeče: Pitati sem začel pred dvema mesecema. Porabil sem poleg rezanice (seno in slama) 500 kg koruznega šrota. Voli sicer niso pridobili na teži več kot 180 kg, toda pri prodaji sem za pitane vole dosegel 1.25 din višjo ceno kot za plemenske. Tako sem dobil, računajoč prirastek na težo in pa zaradi kakovosti, višjo ceno 3000 din več za vole, kot pa, če bi bil prodal plemenske. Koruzni šrot sem večinoma kupil in me stane 1000 din. Ostane mi torej, če odračunam stroške pitanja — za delo mi ostane gnoj — kljub vsemu še 2000 din čistega. Ko bi ne pital, bi teh 2000 din ne imel, poleg tega sem pa pitane vole zelo z lahkoto prodal, kajti kupci so se zanje kar trgali, dočim bi se za plemenske nihče še ne zmenil.

Iz teh primerov je razvidno, da se pitanje živine izplača, tudi če se mora krma (n. pr. koruza) kupiti. Z ozirom na prirastek na teži bi se še ne izplačalo v toliki meri pitati, toda z ozirom na boljše kakovost se vsekakor izplača. Radi tega najraje vsak živino izpita, kot pa, da postavi pred kupca žival, ki sliči bolj razdrtemu kozolcu kot pa lepi živini. Stroški pitanja se po gornjih primerih vsekakor dvakratno izplačajo.

Kar zmorejo Hrvatje, bi zmogli tudi Slovenci!

Na kolodvoru v Mariboru je bilo te dni videti živino, ki jo v Nemčijo pošilja živinorejska zadruga iz Džurdževca v Hrvatski Podravini. Mlada živina je bila sorazmerno lepa, starejše živali so pa bile bolj slabe kakovosti. Ker me je zanimalo, kakšno ceno ta živina doseže, sem se s tozadevnim vprašanjem obrnil na enega izmed osebja, ki je živini stregel. Ta mi raztolmači, da zadruga prodaja živino izključno od svojih članov. Ko član odda živino zadrugi, mu ta takoj izplača 6 din za 1 kg žive teže, ko pa zadruga živino proda in dobi zanje denar, nadomesti še to, kar je za živino več dobila, odbivši ševda stroške. Noben član ne dobi za 1 kg žive teže — po naknadnem doplačilu — manj kot sedem dinarjev, za prav lepo živino se dobi celo še nekaj več. — Poleg goveje živine prodaja Zadruga tudi svinje. Do enega leta stare in 160 kg težke svinje (prima) plača Zadruga 12 din kg žive teže, ostale pa po 11 din. Kmetje oddajajo vso živino zadrugi in dobe zanje navedene lepe cene, ki se izplačajo deloma že pred prodajo živine po zadrugi (komisijska prodaja), deloma pa potem, ko zadruga prejme za živino denar. Na ta način dobro uspeva zadruga, ki razpolaga z lepimi krediti, in pa kmetje, ki za svojo živino skupijo toliko, kolikor je zanje možno doseči.

Da nudijo Hrvatje za živino boljše ceno kot pa domačini, je dokaz tudi dopis uglednega posestnika iz Sevnice ob Savi uredništvu našega lista. Omenjeni posestnik je gnal na živinski sejem v Sevnico ob Savi svoje prvovrstne, nad 1700 kg težke vole. Hrvatje so mu obljubili takoj 8 din za 1 kg žive teže, Slovenci pa niti blizu toliko. Ker so pa omenjenemu posestniku gotovi ljudje po-

vedali, da bo na Hrvatskem svoje lepo pitane vole prodal tudi po 9 din kg žive teže, je ta s kupčijo še počakal. Mnenja je, da bo to ceno od Hrvatov tudi dosegel.

Slovenci se navadno smatramo za nekam bolj brihtne od drugih, a za svojo živino si pa ne znamo preskrbeti primernih cen. Smo pač preveč šlevasti, raje pustimo, da se z denarjem, ki bi ga naj dobil kmet, okoriščajo drugi. Otrsimo se svoje šlevosti ter začnimo tudi mi z zadržano prodajo živine, da bo tako za živino naš kmet res dobil tisti denar, ki ga za živino plača pravi kupec-odjemalec!

Gibanje cen na lesnem trgu

Naši izvozniki zaradi prevoznih težko težko zadoščajo svojim obveznostim, novim naročilom pa skoraj sploh ne morejo ustreči. Pri trgovskih pogajanjih niso mogli izvozniki Francozom ustreči niti za eno petino tega, kar bi bili Francozi radi imeli. Izvoz lesa v Italijo se veča vsak mesec. Cene bukovega in hrastovega lesu so ohranile svoje stalnost, cena za mehki rezan les in tesan les je pa zelo poskočila, in sicer zo 10—25 din pri kubičnem metru. Znatno povpraševanje je za deske smreka-jelke, zlasti v III. in IV. kakovosti, pa tudi v monte-kakovosti. Dalje je povpraševanje po tramih, drvah, bukovem oglju, hrastovih železniških pragih in suhem smrekovem lubju (čreslo). Na domačem tržišču je kupčija zamrla. Živela je pa na izvoznem tržišču, kjer se povprašuje po znatnih količinah mehkega rezanega lesa. To povpraševanje žene cene nevzdržno navzgor. Izvoz je usmerjen predvsem v Italijo, v Nemčijo in druge države, pa le v mali meri.

Drobne gospodarske vesti

Vinsko razstavo priredi Krajevna kmečka zveza v Dramljah od 2. do 4. februarja 1940 za ves drameljsko-celjski vinski okoliš kakor tudi za bližnje vinogradnike drugih okrajev. Pokroviteljstvo ima bivši podpredsednik narodne skupščine in senator g. Alojzij Mihelič iz Celja. K sodelovanju se vabite vsi, ki imate dobra vina, posebno pa tisti, ki še niste prijavili svojih vzorcev. Prijavit se najpozneje do 25. januarja. V prijavi je navesti število in vrsto vzorcev, ki jih želite razstaviti. Prijave sprejema Krajevna kmečka zveza v Dramljah, kjer se dobijo tudi vzorčne steklenice. Vzorci morajo biti do 1. februarja na mestu razstave.

Naš dinar v razmerju z drugim denarjem po predpisu finančnega ministra (s približkom): angleški funt 216 din, ameriški dolar 55 din, nemška marka 14.80 din, turška papirnata lira 34 din, francoski frank 1.23 din, švicarski frank 12.33 din, italijanska lira 2.28 din, nizozemski goldinar 29.20, bolgarski lev 0.45 din, romunski lej 0.30, skandinavski krona 11—12 din, češka krona 1.50, finska marka 1.08 din.

Predmeti, ki bodo padli pod kontrolo cen. Z uredbo se bodo pri prodaji med drugim nadzorovali sledeči predmeti: kruh, moka, pšenica, koruza, testenina, riž, fižol, grah, mast, olje, sveže meso, suho meso, konzerve, mlečni izdelki, sladkor, kavini dodatki, kava, čaj, začimbe, petrolej, sveče, milo, drva, ogelje, oves, seno, srbsko in ostalo platno, plavi gradl, črni satin, klot, žensko in moško blago za vrhno obleko do 200 din meter, hlače, noravice, sukanec, blago za perilo, žepni robci, ženske rute, obutev, opanki itd. Ti predmeti se ne bodo smeli dražje prodajati kot določa uredba. Ta lista predmetov je sestavljena na podlagi člena 2. Uredbe o kontroli cen. Da se stanovanja ne smejo podražiti, je pa itak že izšla uredba.

Poštni uradi ne smejo več sprejemati pošiljk z živili za inozemstvo. Za pakete bo treba v bodoče imeti posebno dovoljenje. Imeti ne smejo več kot 1 kg teže in ne nad 50 din vrednosti. Za vsak paket se bo moralo prilepiti v državo v 90 dneh protivrednost, za kar se mora odpošiljatelj zavest. Pošiljke v inozemstvo bodo v bodoče morale biti odprte in jih bodo zaprli šele na carinarnici. Do teh odredb je prišlo radi tega, ker so pošiljke z živili namesto naslovljencem v zaledju romale na fronto.

S 15. januarjem se v Italiji uvedene karte za živila. Italijani zagovarjajo ta ukrep s tem, ker ne vedo, kakšen obseg bo zavzela sedanja gospodarska vojna.

Cene goveje živine po sejnih

Voli. Ptuj 4.50—5.50 din, Sevnica 5—6 din, Brežice 4.50—5.50 din, Laško 5.50—6.50 din, Litija 5—6 din, Kamnik 5—5.75 din, Črnomelj 5.50—6.50 din, Kranj 6—6.50 din, Kočevje 5—6 din kg žive teže.

Biki. Lendava prvovrstni 5—6 din, ostali 4.50 do 5 din kg žive teže.

Krave. Ptuj 4.25 din, Lendava 3 din, Sevnica 4—5 din, Brežice 4—5 din, Laško 4—5 din, Litija 4.50 din, Kamnik 4.25—5 din, Črnomelj 4.50 do 5.50 din, Kranj 5—5.50 din, Kočevje 4—5 din kg žive teže.

Telice. Ptuj 5 din, Lendava 5 din, Sevnica 5 do 6 din, Brežice 5—5.50 din, Laško 5—6 din, Litija 5—5.50 din, Kamnik 5—5.50 din, Črnomelj 5 do 5.50 din, Kranj 6—6.50 din, Kočevje 5—6 din kg žive teže.

Teleta. Lendava 6—7 din, Brežice 6—7 din, Laško 6—7 din, Litija 6 din, Kamnik 7—8 din, Črnomelj 6—7 din, Kranj 7.50—8.50 din, Kočevje 6—7 din kg žive teže.

Goveje meso. Ptuj 9—11 din, Lendava 10—12, Brežice 10—12 din, Laško 8—10 din, Kamnik 10 do 12 din, Črnomelj 10 din, Kranj 12—14 din kg.

Goveje kože. Ptuj 13 din, Brežice 15—16 din, Laško 13 din, Kamnik 14—15 din, Kranj 14 do 16 din kilogram.

Telečje kože. Ptuj 18 din, Brežice 18 din, Laško 15 din, Kamnik 17 din, Kranj 18 din kg.

Svinje

Plemenske. Sevnica mladi prašički 70—80 din komad, v Kranju pa 7—8 tednov stari 150—270 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7—8 din, Lendava 7.50 din, Brežice 9 din, Laško 9 din, Litija 8—9 din, Kamnik 8—8.50 din, Črnomelj 8.50 din, Kranj 8.50—9.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 9—9.75 din, Lendava 9—11 din, Brežice 11 din, Laško 10.50 din, Litija 10—11 din, Črnomelj 10 din, Kranj 11.50 din 1 kg žive teže.

Svinjsko meso. Ptuj 13—16 din, Lendava 14 din, Brežice 16 din, Laško 16 din, Litija 16 din, Kamnik 16 din, Črnomelj 14 din, Kranj 16—18 din Maribor 14 din kg.

Slanina. Lendava 18 din, Brežice 18 din, Laško 18 din, Litija 17 din, Maribor 16 din, Kamnik 17, Črnomelj 15 din, Kranj suha 24—26 din kg.

Svinjska mast (sosekana zabela). Ptuj 23 din, Lendava 22 din, Brežice 22 din, Laško 22 din, Litija 20 din, Kamnik 22 din, Črnomelj 20 din, Kranj 22 din kg.

Svinjske kože. Ptuj 10—11 din, Laško 9 din, Kamnik 16—17 din, Kranj 12—14 din kg.

Tržne cene

Žito. Celje: pšenica 240 din, rž 195 din, ječmen 200 din, oves 200 din, koruza 180 din stot. Ptuj: pšenica 200 din, ječmen 200 din, rž 175 din, oves 200 din, koruza 175 din stot.

Fižol. Maribor 5—6 din, Ptuj 6 din, Lendava 6 din, Celje 6—8 din, Brežice 7—8 din, Laško 6 din, Kranj 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.50—2 din, Ptuj 1.25 din, Lendava 1 din, Brežice 1.50 din, Laško 1.65 din, Kranj 1.50 din kg.

Krma. Seno: Ptuj 100—125 din, Lendava 75, Celje 80—90 din, Brežice 75 din, Laško 90—100, Kranj 125 din stot. — Slama: Ptuj 30 din, Lendava 15 din, Brežice 35 din, Laško 30 din, Kranj 75 din stot.

Mleko. Maribor 2—2.50 din, Ptuj 1.50—2 din, Lendava 1.50 din, Brežice 2 din, Laško 2 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Maribor 30—36 din, Ptuj 28 din, Lendava 28—32 din, Brežice 40 din, Laško 30 din, Kamnik 32 din, Kranj 34—38 din kg.

Jajca. Maribor 1—1.75 din, Ptuj 1.25 din, Lendava 1 din, Brežice 1.50 din, Laško 1.50 din, Kamnik 1.50 din, Kranj 1.50—1.75 din komad.

Vino. Navadno: Ptuj 4 din, Lendava 4 din, Brežice 4—4.50 din, Litija 4—5 din, Črnomelj 4 din liter. — Boljše sortirano: Ptuj 5—7 din, Lendava 5—7 din, Brežice 6—7 din, Litija 6 din liter pri vinogradnikih.

Med. Ptuj 16—20 din, Lendava 16 din, Brežice 18 din, Laško 20 din, Kamnik 18—20 din, Kranj 24—26 din kg.

Drva. Ptuj (bukova) 90 din, Lendava 105 din, Celje 90 din, Brežice 80 din, Laško 75 din, Litija 75 din, Črnomelj 60—65 din, Kamnik 80 din, Kranj 110—115 din kubični meter.

Perutnina. Kokoš 22—32 din, piščanec 11—32, gos 45—50 din, puran 40—60 din, raca 20—28 din komad na mariborskem trgu.

Volna. Kranj oprana 36—38 din, neoprana 24 do 26 din kg.

Jabolka. Maribor 4—6 din, Ptuj 4—5 din, Brežice 4 din, Laško 4—5 din, Kamnik 5—7 din, Kranj 5—6 din kg.

Solata. Maribor: komad endivije 1—3 din, kila endivije 10 din, radiča 10 din, kupčki po 1 din. — Celje: kila endivije 8—10 din, glava 1.25 din, kila radiča 12 din.

Zelja. Glava zelja v Mariboru 3.50 din, Celje

2.50 din; kila kislega zelja Maribor 4 din, Celje prav toliko.

Sejmi

22. januarja svinjski: Središče; živinski in kramarski: Mozirje, Teharje, Videm — 23. januarja tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor (če bo dovoljen) — 24. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 25. januarja tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Dol. Lendava, Koprivna-Veliki Dol, Slovenjgradec — 26. januarja svinjski: Maribor (če bo dovoljen) — 27. januarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Invalidska podpora. M. G. Oktobra lanskega leta ste na pristojno okrožno sodišče napravili prošnjo za invalidsko podporo po svojem, v svetovni vojni padlem sinu-častniku, pa še niste dobili nikake rešitve. Vprašate, kam naj se obrnete, da bi dosegli čimprejšnjo ugodno odločbo. — Ker je bilo vloženih mnogo tisoč prijav, rešuje jih pa en sam sodnik, je razumljivo, da Vaša še ni prišla na vrsto, zlasti, ker ste bili precej pozni. Zaprošite torej sodnika za invalidske zadeve ustno ali pismeno, naj Vašo prošnjo vzame prednostno in delo, in to utemeljite s tem, da doslej še niste prejeli nikake podpore in da ste že zelo stari.

Notar zahteva 1800 din na stroških. G. S. Zal Vam ne moremo odgovoriti, ali je stroškovni zahtevki notarja primeren ali pretiran, ker nam niste navedli vseh del, katera je opravil, in ali so v zahtevanem znesku vsebovane tudi takse in desetek. Za samo sestavo izročilne pogodbe, prijavo pri davčni upravi, predlog pri zemljiškoprometni komisiji ter predlog na izvedbo v zemljiški knjigi je znesek pretiran. Pošljite nam prepis notarjevega računa s posameznimi postavkami, narakar Vam bomo točno odgovorili, ali in katere postavke so pretirane.

Kako postati podčastnik za primer vojne. P. Š. Odslužili ste skrajšan kadrovski rok, bili na orožnih vajah, znate pisati in čitati cirilico, ste nekaznovani in bi radi vedeli, kako šolo in kje bi morali absolvirati, da bi postali za primer vojne podčastnik. — Zaenkrat ne boste mogli v nikako podčastniško šolo, ker ste glasom zadevnih razpisov prestari. Pač pa prosite v primeru, ako boste spet pozvani v vojaško službo, naj se Vas pošlje v podčastniško šolo, ki obstoji pri vsakem polku. Podčastnik ne morete postati brez šole, pač pa lahko kaplar. Seve, ako se boste udeležili vojne in se tam izkazali, boste lahko napredovali tudi brez šol.

Tožba zoper trgovca radi 500 din. S. J. Name-ravali ste tožiti lesnega trgovca, ker Vam je — izrabljajoč Vašo pomoto — izplačal 500 din premalo in Vam noče plačati dogovorjenih obresti; notar tožbe ni hotel sprejeti, radi česar ste vložili tožbo na zapisnik pri sodišču. Nasprotnik si je najel odvetnika in vprašate, ali naj si ga tudi Vi najamete in katerega dr. Koroščevega pristaša. Pri Vašem okrajnem sodišču je baje težko kaj doseči, ker so vsi gospodje med seboj znani in si gredo preveč na roko. — Menimo, da medsebojno poznanje gospodov ne bo ovira, da ne bi odvetnik, ki bi ga najeli na sedežu okrajnega sodišča, Vaše stvari nepristransko zastopal. Je tudi dolžnost sodnika samega, da kolikor toliko štiti prava neuko stranko. Ako bo v stvari sodil sodnik Š., mu povsem lahko zaupate. Med mariborskimi odvetniki so vidni dr. Koroščevi pristaši po abecednem redu: dr. Juvan, oba dr. Leskovarja, dr. Schaubach in dr. Veble.

Nakup posestva brez zadostnih mejnikov. F. L. Kupili ste posestvo, na katerem se ne nahaja skoro nič mejnikov, ter sta Vam mejo pokazala neka prevžitkarja ter odvetnik-prodajalec. Prosilili ste župana, da bi postavil mejnike, pa župan ni mogel določiti prave meje. Mejaš je medtem že posekal 8 smrek, ki so stale na svetu, katerega ste Vi kupili. Zahtevali ste, da bi prišel geometer ter določil mejo, pa pravi mejaš, da ne bo ničesar prispeval in da naj Vi plačate geometra. Vprašate, do kdaj lahko tirjate plačilo odškodnine za posekane smreke. — Ako je meja med Vašim in sosednim posestvom res sporna, ker ni mejnikov, odn. je premalo mejnikov, imate pravico zahtevati ureditev meje. Ako se z mejašem ne moreta sama izvensodno poravnati, predlagajte sodno ureditev meje. Ako vrednost spornega mejnega prostora ne presega 500 din, bo okrajno sodišče v nespornem postopku dokončno uredilo mejo. Sodišče se ozira na moč-

nejšo pravico do mejnega prostora. V Vašem slučaju bi morali Vi dokazati, da so Vaši posestni predniki skozi 30 let javno, brez prošnje in sile do gotove meje izključno hasnovali sedaj Vaše posestvo. V tem primeru bi bili priposestvovali lastninsko pravico v istem obsegu. V slučaju, ako je morda Vaš posestni prednik kupil sedanje Vaše posestvo od mejaša ali mejaševega prednika, bi trebalo pregledati, kako so bile takrat meje določene, ali se je morda dogovorila mapna meja. Le v takem slučaju, ako je bila namreč dogovorjena mapna meja, bi se pri ureditvi meje upoštevala meja, kakor jo kaže mapa. V drugih primerih pa, kakor že omenjeno, se določi meja predvsem tako, kakor je dokazana močnejša pravica. Kolikor ni dokazana močnejša pravica, se določi meja po zadnji mirni posesti. Če se tudi zadnje mirne posesti ne bi dalo ugotoviti, tedaj se sporni mejni prostor razdeli po pravični oceni sodišča. Ako presega prometna vrednost spornega prostora znesek 500 din, lahko stranka, ki ni zadovoljna s sodno ureditvijo meje, uveljavi svojo močnejšo pravico s pravdo, toda najkasneje v 3 mesecih od dne pravomočnosti odločbe, izdane v nepravdnem postopku o ureditvi meje. Stroške postopka trpita stranki po meri svojih meja. Če je bil postopek povzročen z motenjem mirne posesti — kakor izgleda, da je bilo v Vašem primeru — sme sodišče izreči, naj trpi stroške postopka docela ali deloma stranka, ki je spor povzročila. — Odškodninska tožba za stara šele v 3 letih.

Pravica do lova na lastnem posestvu. H. F. Imate posestvo v izmeri 135 johov, arondirano in vprašate, ali imate pravico do lova na tem svojem posestvu. — Po starem avstrijskem zakonu o lovu je imel pravico do lova na svojem posestvu le oni, čigar posestvo je merilo najmanj 115 hektarjev (ne 100, kakor menite Vi). Po zakonu o lovu z dne 5. decembra 1931 pa se kot pogoj izvrševanja lovske pravice na lastnem zemljišču zahteva, da meri površina slednjega vsaj 200 hektarjev. Izjemoma more samostojno izvrševati lovsko pravico tudi lastnik onega zemljišča, ki je izrečno določeno za gojenje divjačine. — Leta 1938. je bil izdan dodatek k lovskega zakonu, ki se glasi: »Fizične osebe, katerim je pred stopanjem v veljavo zakona o lovu v dravski banovini dana pravica do lova na svojem posestvu od najmanj 115 hektarjev, to pravico obdrže.« — Ako mislite pod izrazom »zverina« tako zvano zverjad, to so: medved, ris, divja mačka in volk, tedaj smete to zverjad kakor tudi divje svinje na področju svojega posestva svobodno uničevati tudi brez lovske pravice, toda s strelnim orožjem samo v krajih, ki so po tej vrsti divjačine ogroženi.

Dedovanje ločene žene. Š. J. S svojo ženo ste napravili »razrušteno pogodbo« potem, ko ste skupno premoženje ločili. Nato ste šli k pristojnemu sodišču prosit za ločitev zakona, zahteval pa je ubožno spričevalo, ki ga Vi ne morete dobiti, in vprašate, kaj naj storite, da bi dosegli ločitev zakona, ker bi namreč radi prepričali, da ne bi Vaša žena po Vas kaj dedovala. — Predvsem Vas opozarjamo, da zakonec nima pravice zahtevati dolžni dedni delež, radi česar lahko svobodno poslednjevoljno (z oporoko) razpolagajte z vso svojo imovino ter tako svojo ženo izključite od dedovanja. V tem primeru bi smela žena zahtevati le, dokler se zopet ne poroči, manjkajoče spodobno vzdrževanje iz zapuščine. Ako hoče prepričati, da žena tudi tega manjkajočega spodobnega vzdrževanja ne bo mogla zahtevati, boste morali — ako se žena z notarskim zapisom ali na sodni zapisnik ne bi sama odpovedala svojemu dedni in navedeni pravici — tožiti ženo na ločitev zakona iz njene krivde. Ako ne morete dobiti ubožnega spričevala, boste pač morali plačati predpisane takse.

Družba sv. Mohorja

je izdala v letu 1939 razen rednih še tele knjige:

Bordeaux-Anžič:

Strah pred življenjem.

Roman. Broš. 36 din, vez. 48 din.

Dr. Brežnik Pavel:

Nemška čitanka za višje razrede srednjih šol.

II. del za VI. razred. Vez. 36 din.

Burger-Lovec:

Štirideset let babica.

Prezanimivi spomini babice. Broš. 52 din, vez. 68 din.

Dr. Detela Franc:

Zbrani spisi. IV. zvezek: »Trojka«.

Broš. 64 din, vez. 80 din.

Grčar Jakob:

Ruske pravljice.

Ilustrirano. Broš. 36 din, vez. 48 din.

Dr. Jaklič Franc:

Eno je potrebno.

Molitvenik, ki vsebuje izbor najlepših in najboljših Baragovih molitev. Z rdečo obrezo 28 din, z zlato obrezo 36 din.

Dr. Kimovec Franc:

Marijo častimo.

Šmarnice. Z rdečo obrezo 28 din, z zlato obrezo 36 din.

Möderndorfer Vinko:

Slovenska začetnica.

I. del. Kartonirana 15 din.

Prof. Omerza-dr. Lukman:

Spisi apostolskih očetov.

Cerkvenih očetov izbrana dela. 2. zvezek. Broš. 40 din, vez. 52 din.

Pucelj Riko:

110 novih kuharskih receptov.

Broš. 8 din.

Stojanova Cveta:

Zbegano gnezdo.

Povest. Broš. 28 din, vez. 40 din.

Smrdu J.:

Krašenje cerkva.

Broš. 28 din, vez. 40 din.

Sovre Anton:

Stari Grki.

Mohorjeve občne zgodovine II. zvezek.

Broš. 232 din, v platno vez. 256 din, v polusnje vez. 292 din, v usnje vez. 332 din.

Solar Jakob:

Kaj je z našo ljudsko povestjo?

Broš. 4 din.

Turk Hugon:

O zdravju in boleznih domačih živali.

Broš. 20 din, vez. 32 din.

Zorec Ivan:

Iz nižav in težav.

Broš. 28 din, vez. 44 din.

Dr. Žebot Ciril:

Korporativno narodno gospodarstvo.

Broš. 68 din, vez. 84 din.

Udje Družbe sv. Mohorja dobe te knjige (razen šolskih) 25% ceneje. — Zahtevajte seznam vseh knjig naše založbe!

Ne zamudite se udeležiti nagradnega žrebanja knjižnih nagrad! Vsakdo, ki naroči do 31. januarja 1940 kakršnih koli knjig Družbe sv. Mohorja v vrednosti vsaj 50 din in jih plača po povzetju, se lahko udeleži žrebanja knjižnih nagrad. Prva nagrada: knjig Mohorjeve družbe po lastni izbiri za 2500 din.

Junaki podmorja

Bilo je pred 300 leti, ko je na bregovih Temze pri Londonu vrvelo živahno življenje, kakor ga do tedaj tam ni bilo. Ob bregovih so se dvigale tribune za tedanjega angleškega kralja in za njegovo spremstvo. Neki »norec«, kakor so ga tedaj ljudje nazivali, se je hotel tu potopiti in plavati z ladjo pod vodo. Samo pomislite: pod vodo!

Na Temzi je plavala masa lesa. Rekli so ji, da je to ona ladja, s katero se hoče oni »norec« potopiti. Kralj je dal znak za pričetek »predstave«. In res, lesen nestvor se je pričel potapljati. Ljudstvo je od presenečenja in navdušenja kričalo, vriskalo in se jokalo obenem, češ kako more človek sam siliti v smrt. Že so valovi zagrnili ladjo. Da se prepriča o resnici, je kralj vstopil v čoln in se dal prepeljati na mesto, kjer se je ladja potopila. V globini treh metrov je mirno plavala potopljena ladja. Namah se je začela celo premikati. Res, premikala se je pod vodo! Brez dvoma!

Množica je strmela, brez sape je upirala svoje oči v morskno globino, kjer je mirno plaval »norec«. S samim vragom se je moral pobratiti, da živi kaj takega. Petnajst ljudi trepetalo v oni podmorski grobnici. Po dveh urah počasnega križarenja se je ladja dvignila na morskno površino. Vratca so se odprla in med živim vriskanjem ter odobravanjem množice se zlezlo na dan petnajst pomorščakov. Kralj je predrznemu iznajditelju iskreno častital. Tako je »norec« postal slaven.

Večkrat je iznajditelj predlagal angleškemu kralju, da bi dal zgraditi take ladje v vojne svrhe. Ali vse zaman, angleška vojna mornarica ni hotela o tem nič slišati. Tako je iznajditelj končno umrl, pozabljen od sveta.

To je bila prva podmornica, ki se je potopila in tudi zopet splavala na površje. Fantastičnih opisov in slik podmornic je bilo že prej in slej mnogo. Slika kaže, kako

šijo mostu, po katerem dobivajo Danci ojačenja. Predložil je, da bi zgradili potapljaško pripravo, s katero bi podvodno splaval do mostu in ga podminiral. Nato bi splaval dalje, nakar bi most zletel v zrak. General ga je nekaj časa poslušal, nato na je »blazneža« zapodil. Podčastnik Bauer pa vzlic temu ni miroval. Po uspešnih poskusih je zgradil ladjo, ki je kaj kmalu bila pripravljena na prvo podmorsko vožnjo. Ker vojna med Nemci in Danci še ni bila končana, so Danci, ko so čuli o nevarni podmornici, panično pripluli s svojimi vojnimi ladjami izpred pristanišča, kjer je bila podmornica usidrana. To je bil prvi primer v zgodovini, ko so vojne ladje zbežale pred podmornico.

Bauer pa je vendar slutil nesrečo. Vedel je, da je njegova podmornica zgrajena iz slabega materiala. Akopprav je vedel za slabosti svoje podmornice, je vendar splaval iz pristanišča. Čim se je začela podmornica potapljati, se je namah pogreznila 16 m globoko, in sicer tako, da je njen trup ostal v pokončni legi, dočim se je z vrhom dotikala morskega dna. V tem trenutku je bil vodni pritisk tako močan, da so stene vdale in stisnile, skozi razpoklino pa je vdiral voda. V podmornici sta bila poleg izumitelja Bauera še dva pomagača. Vsi trije so imeli na razpolago le majhen prostor izpod podmorničnega krova, skozi katerega bi se dalo eventualno splavati na dan. Ta prostor je bil čedalje manjši, zaradi vdirajoče vode. Edino Bauer ni v tem trenutku izgubil glave. Zaukazal je pomagaču, naj ne sesa vode z ročno sesaljško iz podmornice, kajti vse to ne bi pomagalo prav nič. Rešitev je videl le v tem, če odpre pokrov podmorničnega izhoda. Medtem je pa voda neprestano vdiral v podmornico. Edino stisnjen zrak, ki je ostal v podmornici, je mogel pomoči pri dvigu pokrova. Pomorščaki bi sicer ne mogli premakniti izhodnega pokrova zaradi velikankega vodnega pritiska. Eden izmed pomagačev je dobil od strahu blaznostne napade. Izdril je nož in skočil na izumitelja. Bauer ga je udaril z revolverjem po glavi, da se je napadalec zgrudil. Nato ga je s praznim revolverjem toliko

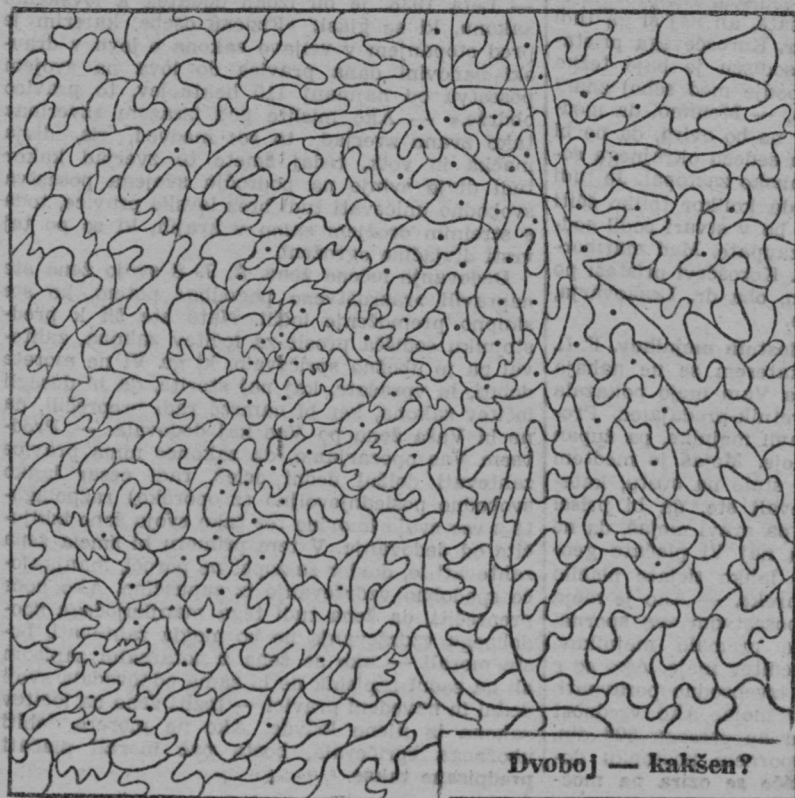
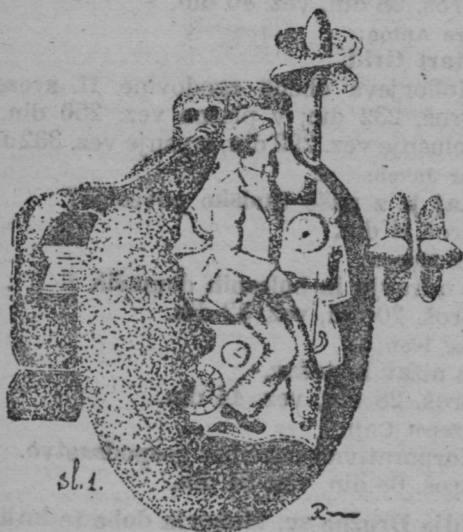

časa strahoval, dokler niso ti napadi ponehali. Drugemu, mirnemu pomagaču je zaukazal, naj odpre izhodni pokrov. Ni šlo. Zatem so vsi trije naenkrat poizkusili odpreti ga. Po peturnem trpljenju polnem delu, ko jim je gledala le še glava iznad vode, se jim je posrečilo. Bauer je pravilno računal: stisnjen zrak v podmornici je vrgel vse tri može na morskno površje.

Množica radovednežev, ki je na obali že tugovala za izgubljenimi življenji treh junakov in ki je pravkar poslušala že nagrobni govor trem žrtvam, je vzvalovala in pričela vriskati od veselja.

(Dalje sledi)

Če izpolnite tista polja, ki so zaznamovana s piko, dobite sliko zanimivega dvoboja.

Ukraden Kolumbov zemljevid

Iz palače vojvode Albe v Madridu je izginil dragocen dokument: Kolumbov zemljevid, velik 20x30 cm. Karto je narisal lastnoročno Kristof Kolumb. Zemljevid je bil shranjen v kristalni stekleni posodi. Da pa ne bo pomot, je treba povedati, da ni zemljevid izginil med zadnjo državljansko vojno, temveč leta 1938, ko je v palači vojvode Albe izbruhnil ogenj. Mnogo drugih važnih listin, ki jih je imel vojvoda shranjene v zakladnici španske banke, se je popolnoma dobro ohranilo.

Dvoboj — kakšen?

naivno so si nekateri predstavljali podmornico. Celo Aleksandra Velikega vidimo naslikanega v potapljalnem čolnu, dasi, seveda, ni nikoli potapljaškega čolna videl. Mnogo, mnogo pozneje se je bavil celo Napoleon z idejo o podmornicah. Ali vse to so bile le ideje in slike, resnice ni bilo nobene.

Pred kakimi 80 leti se je vnela vojna med Nemci in Danci. Nemški podčastnik Bauer po imenu, je uvidel pri neki bitki, da Danci ne bodo premagali, če ne poru-

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklic. Po slano. Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.— do velikosti 50 cm² Din 2.50 — Kdor inserira tako, da ne pove svetega naslova ampak mora zbrati upravo lista prijaviti, doplača, te Din 5.— — Malo oglaš se mora brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov mora priložiti znamko za Din 2.— sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Pošten starejši blavec za vsa hišna in poljska dela se išče. Rihterč, Gačnik, Pesnica. 56

Pošteno dekle z letnimi spričevali, ki ima veselje do male svinjereje, sprejemem takoj. Jožefa Bežjak, mlin za olje, Fram, postaja Rače-Fram. 57

Hlapca, zdravega in poštenega, iščem. Pieteršek Franc, Dobrovec 79, Slivnica. 58

Zdravo, pošteno, varčno kmečko dekle, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna in poljska dela kakor tudi pri živini, se sprejme kot gospodinja v župnišću Sv. Križ pri Mariboru. 76

Sprejemem kovaškega vajenca. Hrana in stanovanje v hiši. Lovrenc Padovnik, kovač, Sv. Trojica v Slov. goricah. 67

Ofer brez otrok, tudi z več osebami, se sprejme v stanovanje na posestvo v bližini Maribora, katero lahko odsluži ali plača. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 5. 77

Sprejme se kovač, ki ima veselje na zagi. Hleb, Zg. Sv. Kungota. 79

Hlapca in deklo (zakonski par) iščem na kmetijo. Ponudbe upravi lista pod »Zakonski par 80«.

Išče se služkinja, oziroma dekle, poštenih staršev, k otrokom. Plača po dogovoru. Naslov v upravi. 89

Sprejme se družina s tremi do štirimi delovnimi močmi, po dogovoru. Oskrbništvo Novikloster, Sv. Peter, Savinjska dolina. 86

Ofer z dvema delovnima močema se sprejme pri graščini Slivnica pri Mariboru. 84

Sprejme se takoj sposoben, samostojen švajcer z letnimi spričevali, po možnosti več nemškega jezika, k 15—20 kravam. Ponudbe s spričevali, ki jih takoj vrnem, pošljite na: Dr. E. Reiser, Pekre, Limbuš pri Mariboru. 83

Sodarskega vajenca sprejemem takoj. Klemenak Jože, sodar, Mozirje. 21.

Viničarja s štirimi in majerja s tremi delovnimi močmi sprejme po banovinski uredbi posestnik na Košakih 39. 51

90% dinarjev mesečno lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! P. Baltič, Ljubljana 7, Podžirib 5. 69

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiro najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljna pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7.

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejšo za izšivanje istih.

OSKRBA

Išče se oseba z nekaj tisoči dinarjev glavnice na popolno oskrbo do smrti. Dopisi upravi lista pod »Zajamčeno 60«.

Starejša ženska z nekaj gotovine se sprejme na vso oskrbo. Naslov v upravi. 66

POSESTVA:

Hiša z lokalom ob banovinski cesti, primerna za vsakega obrtnika, se da v najem. Vprašati: Stanko Vrazova 2, Pobrežje-Maribor. 81

Prodajam sadonosnik na prijetnem hričku blizu banovinske ceste in cerkve sv. Urbana in cerkve Tinsko, občina Pristava. Približno 1 ha 20 arov sadonosnika z 200 jabolčnimi drevesi, uporabljen teren za njivo, vrt ter vinograd. Poslopje majhna lesena hiša, s slamo krita, eno uro pešhoje od železniške postaje Stranje. Polizve se pri Sterniša Frideriku, Sv. Peter na Medvedovem selu, pošta Podplat, tik pri cerkvi. 59

Stavbeno parcelo prodajam pri Devici Marija Brezje. Vpraša se v gostilni Zupan, Dolgoše, Maribor. 78

Majhno posestvo s kmečkim mlinom v okolici Maribora ugodno prodajam. Naslov pove uprava. 46

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Nakupujem vsakovrstno ZLATO po najvišji ceni. K. Ackermann nasl., draguljar, Ptuj, Krekova ulica 1. 85

Zamenjam prvovrstno pljačo za svinjo. Senjor Hans, žvab, Ivanjkovci. 88

Najhujši kadilci postanejo v treh dneh sigurno nekadilci. Pojasnila daje: Zastopstvo žirovnica, poštni predal 5. 87

Fant, šole prost, pošten in ubogljiv, se sprejme za pomoč pri gospodarstvu. — Prodajam: voz za v planino, železen obračalni plug, ilustrirano pripravno živinozdravniško knjigo. — Kupim: kravo mlekarico. Stemberger, Bezena 5, Ruše. 55

Kupim bukove in javorjeve hlode, debelina od 30 cm naprej, dolžina od 2 m naprej, vsako množino. Ponudbe poslati upravi pod »Takojsnje plačilo 82«.

Koleznik Jožef, Remšnik, Brezno, prodaja dva vagona suhih drv, en vagon bukovih, en vagon jelševih. Cena po dogovoru. 61

Kauče, otomane, naslonjače dobavlja najceneje »Obnova« F. Novak, Glavni trg 1 in Jurčičeva ulica 6. 70

Domača ovčja volno kupujem po najvišji dnevni ceni. Pošljite vzorce! Mešček Gusti, sedlar, Maribor, Tržaška 46. 62

Mlinarji! Prodajam en par kamnov za vsako meljavo. Kupim pa bencinski motor 8—12 k. s. Alojz Stajnik, mlin, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu. 63

Važno za prašičjereje! Vsakemu, ki redi prašiče, pošljem brezplačno zavitek in navodilo »Mastelina«. Pišite na naslov: Ivan Magdalene, Rače. 65

Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno, dobite pri Dolinšek, Črešnjevec, p. Selnica ob Dravi. Osebnost naročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 63

Kupim takoj 200—300 kg konjskega reza iz evsene slame. Feiertag, Betnavska 43, Maribor. 90

Naznanjam cenjenim gostom, da sem se preselil iz gostilne »Triglav« v restavracijo »Union« na Aleksandrovi cesti. Postregel bom z najboljšo kuhinjo in domačim vinom. Priporoča se Alojz M. Jare. 91

Drevesca: češnje, breskve, nizke vrtnice in spenjavke, vinsko trsje in ključe, jablane itd. dobro kupite v drevesnici Jelen, St. Rj pri Velenju. 29

Čist čebelni vosek in odpadke od sveč stalno kupuje tvornica Reich Josip, Tezno pri Mariboru. 39

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčja volna, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Kupujte pri nasih inserentih!

Zahvala.

Ob priliki smrti preč. gospoda

Anton-a Šparl

kaplana pri Sv. Petru pod Sv. gorami,

nam hvaležno srce veva, da se najtopleje zahvalimo vsem, ki ste z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se preč. gg. duhovnikom, zlasti mil. g. č. kanoniku Josipu Čížku, Antonu Cafuta in Ivanu Rancigaju za v srce segajoče poslovilne besede. Bog plačaj patru Valerijanu, župniku frančiškanske župnije, ki je rajnemu podelil sv. zakramente za nevarno bolne, in gospodoma zdravnikom, ki sta mu lajšala telesno trpljenje: g. dr. Lorgierju iz Šmarja pri Jelšah in dr. Janku Pihlarju, ki mu je posvetil vso skrb kakor svojemu bratu. Prisrčna hvala tudi tistim, ki so pokojnemu stregli v njegovi bolezni. Ganila nas je globoko velika pozornost Sempeterčanov, ki so v tako lepem številu od tako daleč in pri tem mrazu prišli na pogreb, g. učitelj M. Koželj pa se še je poslovil v imenu učitelstva. Hvala tudi vam, jareninski pevci! Jareninec in vsi, ki ste tudi od drugod prišli na pogreb, zlasti številni Mariborčani, ohranite blagopokojnika v dobrem spominu in prosimo, molite zanj.

Sorodniki.

Ljudska posojilnica v Celju

zadruga z neomejenim jamstvom

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

RAZNO:

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah. Akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile. Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

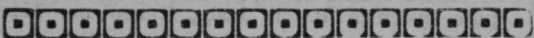
Z A Z I M O

damske in moške plašče, obleke, klobuke, pletenine, trikotažo itd. v veliki izbiri najugodnejše pri

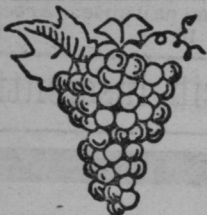
JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

TRTA

Cepljenke najodličnejših vrst ter ključki in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chas-selas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta zamčena.

Veletrgovina in drvesnica:

Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Ceniki zastoj in poštnine prosto!

Daruvar.

1718

HRANILNE KNJIZICE, 3% OBVEZNICE
in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje 18

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ZIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

LEPE POVESTI,

novela, črtice, pravljice, pesmi, kulturne razprave, zdravstvene nasvete, razprave iz gospodarstva in gospodinjstva, kuharske recepte, šale, uganke in mnogo drugega prinaša »Mladika«, ki je družinski list s podobami in izhaja že dvajset let vsakega prvega v mesecu na 40 straneh.

KRASNE SLIKE

naših in tujih umetnikov ter raznovrstni fotografski posnetki lepo poživljajo bogato vsebino lista. Poleg tega ima »Mladika« modno in krojno polo, ki je našim gospodinjam v veliko pomoč pri izdelavi najrazličnejših ročnih del, oblek in perila. Na hrbtu priloge pa so dragoceni nasveti za dom in družino.

KNJIŽNE NAGRADE

daje »Mladika« reševalcem ugank vsak mesec. Natančnejše podatke o nagradah dobite v »Mladiki«. — »Mladika« stane za vse leto samo 84 din (s krojno prilogo 100 din). To vsoto plačate tudi lahko v dveh obrokih po 42 din (oziroma 50 din) ali pa vsak tretji mesec po 21 din (oziroma 25 dinarjev). — Brezplačno in popolnoma neobvezno Vam pošljemo na ogled prvo številko letošnjega leta, če nam sporočite svoj naslov po dopisnici.

NAGRADE NOVIM NAROČNIKOM

»MLADIKE«.

Med nove naročnike »Mladike« bomo s žrebanjem razdelili 30 letnikov »Mladike« iz prejšnjih let brezplačno. Vsak nov naročnik, ki nam bo do 15. februarja 1940 poslal vsaj polletno naročnino, se bo udeležil žrebanja. Žrebanje bo 20. februarja 1940. Kdor bo poslal naročnino šele po 15. februarju 1940, se žrebanja ne bo mogel udeležiti.

UPRAVA »MLADIKE« V CELJU

ZA NOVOPOROCENCE

venčke, šopke, izdelujemo po naročilu najceneje, perje za postelje že od 8 din naprej, izgotovljene blazine in pernice dobiš pri 54
»LUNA«, Maribor s a m o Glavni trg 24.

Kmetovalci, pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati!

JUSTIN GUSTINCIČ,

Maribor, Ulica kneza Kocija in podružnica: Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gospodsk ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—